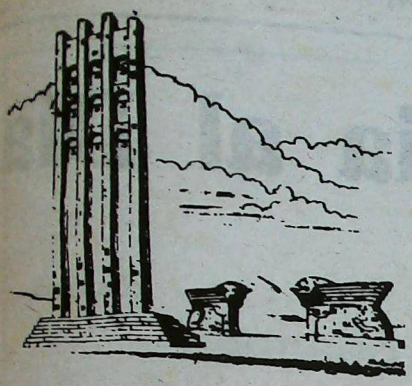

ARSAGUS SARDARABAD

BUENOS AIRES
AÑO XIV
Nº 537
Miércoles
16 de
Agosto
de
1989

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

Invitamos a nuestros connacionales a la colocación de la piedra fundamental de nuestro nuevo edificio

Domingo 20 de agosto 12,30 Hs.

Se inició la 12ª Olimpíada Mundial Liga de Jóvenes Navasartian

Candente situación en Artsaj

Información Pág. 5)

General José de San Martín

Visionario de Libertad y realizador de la esperanza de los pueblos, Don José de San Martín conquistó la tan ansiada independencia de los países de la América del Sur.

12ª OLIMPIADA MUNDIAL
LIGA DE JOVENES NAVASARTIAN
ACTIVIDADES ARTISTICAS, CULTURALES Y SOCIALES

Exposición del Taller Fotográfico de Liga de Jóvenes
Martes 15 de Agosto, 21 hs., Sala de Consejo, 1° Piso
Entrada Libre y Gratuita
Abierta al público desde el 16 de agosto.

Exposición de cuadros de Artistas Armenios
Inauguración Miércoles 16 de Agosto, 20 hs.
Exponen: Sarkis Ashchian, María Cristina Azizian, Alicia Chekerdemian, Jorge Demirdjian, Rosa Dolabdjian, Manuel Gheridian, Toros Gurlekian, Ara Lutufian, Araxi Ohanessian, Eduardo Markarian y Alicia Andonian (Uruguay).
Salón Sarkis Benklian - Entrada Libre y Gratuita.

Cocktail Bienvenida a las Delegaciones
Miércoles 16 de Agosto, 21 hs.
Sede Social, 2° Subsuelo.
Tarjetas en venta en Secretaría.

KAROKE: Encuentro informal juvenil artístico
Miércoles 16 de Agosto, 23,30 hs.
Sede Social U.G.A.B. - Entrada Libre y Gratuita

Desfile Show Boutique (Stands de ventas)
Abierta al público del 17 al 20 de agosto de 14 a 20 hs.
Escuela Primaria Berdjuhí Emirian - 1° Piso

Exposición y Venta de artesanía
Organizada por Comisión de Damas de U.G.A.B.
Jueves 17 de Agosto, 16 hs.
Escuela Primaria Berdjuhí Emirian - 1° Piso
Exponen: Lidia Falconi y Marian Sirinian (pintura sobre porcelana), Dolly Yernazian (Escultura), Diana Der Garabetian (collage), Sarkis Ashchian (escuela orfebrería), Manuel Gheridian (artesanía en bronce), Milena Yernazian y Mirna Merdinian (cerámica).
La exposición permanecerá abierta del 17 al 20 de Agosto, de 16 a 21 hs.
de 16 a 21 hs. Entrada Libre y Gratuita.

Muestra Retrospectiva Sobre Liga de Jóvenes de U.G.A.B.
A cargo de Martín Keskiskian - Vestíbulo Auditorium Arsen y Lusaper Guleserian - 1° Subsuelo.

Un Argentino en el Ballet Bolshoi
Por Agop Tucmanian - Sede Social de U.G.A.B., 2° Subs.

Velada Artística Cultural Bauen Hotel.
Conjunto de Danzas Folklóricas Armenias "Kaiané" dirigida por la Prof. Alicia Antreassian de Tcholakian.
Asbed Aryan, recitación - Coro "Shnorhalí", dirigido por la Prof. Diana K. de Sarafian.
Viernes 18 de Agosto, 22 hs. - Salón de Actos Bauen Hotel Planta Baja - Av. Callao 360 - Capital.
Entrada Libre y Gratuita.

"La Moda y La Mujer Armenia en el Pasado"
Te - Desfile
Organiza Comisión de Damas de Unión C. A. de Marash
Sábado 19 de Agosto, 17 hs., Escuela Primaria Berdjuhí Emirian - Planta Baja.
Tarjetas Limitadas en venta, en Secretaría.

Visión Plástica-Poética-Musical
"La Armenia que yo siento" por el Prof. Juan Yelanguezian
Auditorium Arsen y Lusaper Gulesserian - 1° Subsuelo
Sábado 19 de Agosto, 19 hs. - Entrada Libre y Gratuita

Gran Baile de la Olimpíada
Con la presencia de los deportistas de filiales hermanas.
Sábado 19 de Agosto, 23 hs. - Sede Social U.G.A.B.
2° Subsuelo

Continúa en Pág. 12

Centro Armenio
Armenia 1353
Buenos Aires

Buenos Aires, 27 de Julio de 1989

A S. E.
Monseñor Grikoris Buniatian

La Comisión Directiva de la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia, se dirige a Ud. a los efectos de notificarle que su gestión como Obispo Primado de la Iglesia Apostólica Armenia para la Argentina finaliza en el mes de setiembre del año en curso.

El motivo de la presente es asimismo comunicarle que tras haber analizado circunstancialmente en reuniones, esta decisión junto con sus fundamentos, esta Comisión de modo unánime ha comunicado la resolución a Su Santidad.

Besan su Santa Diestra,

por la Comisión Directiva de la
Institución Administrativa de la Iglesia Armenia

Antranig Arslanian — Vicepresidente
Zakar Anmahuní — Secretario

A la Comisión Directiva de la
Institución Administrativa de la Iglesia Armenia

Distinguidos caballeros:

Tras leer su carta fechada el 27 de julio de 1989, firmada por el vicepresidente, Sr. Antranig Arslanian, y el secretario, Sr. Zakar Anmahuní, les expreso:

a) que el uso del papel con el membrete de "Centro Armenio" trae a la luz un error jurídico. En nuestra colectividad no existe nunguna entidad con el nombre de "Centro Armenio", tal como lo certifica la firma de Institución Administrativa de la Iglesia Armenia; y de existir una institución con esa denominación, ésta no tiene la competencia de ocuparse de asuntos eclesiásticos.

b) Según los estatutos de la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia, una comisión no tiene ni el poder ni la competencia de decidir la designación de un Primado o hacerlo cesar en sus funciones. Además, no puede ocuparse de una cuestión semejante por sí misma.

Por otra parte, los estatutos de esta Diócesis no contemplan este hecho. De modo que, tanto su carta como su decisión no tienen ninguna fuerza jurídica, por el contrario, una vez más, demuestran una grosera ruptura de las leyes de la iglesia.

c) Según los estatutos de la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia, en caso de disconformidad por la gestión de un Primado, la Comisión sólo puede elevar su queja a la Asamblea General de Asociados, y luego de que ésta tome una resolución, hacer llegar la misma a Su Santidad. Tras ello, la decisión queda en manos de la Santa Sede, la que luego de recoger la opinión de los fieles y de todos los sectores, toma la correspondiente.

d) La Comisión no tiene derecho de presentar una nota semejante al Primado, lo que significa una violación de los cánones eclesiásticos.

Atendiendo a las reglas, podría haber dejado su carta sin respuesta, pero les doy esta explicación teniendo en cuenta su desconocimiento de los estatutos de la Institución Administrattiva de la Iglesia Armenia.

e) Como me notifico también a través de su nota, de que han hecho un petitorio a Su Santidad, esperaré la decisión definitiva de la Santa Sede, al respecto. Entretanto, conforme a la nota enviada a esta Comisión Directiva por Su Santidad, que prolonga mi gestión hasta setiembre de 1990, continuaré en mis funciones como de costumbre.

Respetuosamente,

Monseñor Grikoris Buniatian
Primado de la Iglesia Apostólica Armenia
para la Argentina

Armenia al Día

MONUMENTO A LAS VICTIMAS DEL TERREMOTO

En la ciudad de Goris, a 250 klm. de Erevan, fue inaugurado el Monumento a las víctimas del terremoto, el que fue hecho con dinero aportado por la población local, la que también realizó dicho monumento.

El memorial consiste en un jachkar de basalto, en el que un manantial brota por debajo de un arco partido. En el arco se ha grabado un reloj de sol, el cual fijó el tiempo de la tragedia.

EDUCANDO A LOS NIÑOS HUERFANOS

La organización internacional "Aldeas Infantiles S.O.S. International" acaba de presentar sus planes de educación para los niños huérfanos a causa del terremoto.

En Kotaik se construirán alrededor de 14 casas familiares de una planta, una casa multifuncional, un gimnasio deportivo y un jardín de infantes.

Las mujeres del lugar cuidarán a los huérfanos y, con el tiempo, podrán adoptar algún niño entre sus educandos.

MUSICOS ARMENIOS VISITARAN ITALIA

Un trío de la Filarmónica Estatal Armenia representará a su país en el Concurso Internacional de Conjuntos de Cámara, habiéndose ganado este derecho en las eliminatorias del Concurso Nacional. Boris Chiaureli, profesor titular del Conservatorio de Tiflis y miembro del jurado de dicho concurso, declaró que los erevanenses lograron formar un trío excelente, que posee una brillante técnica de interpretación, un fabuloso sonido y un oído musical muy fino.

El Conjunto, que tiene sólo dos años de existencia está integrado por Gayane Avakian (piano), Svetlana Oganesian (violín) y Roxana Abramian (violoncello).

SALE A LA LUZ LA LITERATURA PROHIBIDA

Tras haber permanecido decenios de años en archivos cerrados, volvieron a sus lectores obras de personalidades del estado y públicas, las que fueron reprimidas en la época del culto a la personalidad de *José Stalin*.

Con este motivo se inauguró una exposición en la Casa de Educación Política "Stepan Shahumian", en Erevan.

En la muestra figuran libros y artículos de Bujarin, Rykov, Kamenev y Zinoviev, traducidos al armenio, juntamente con obras de Agasi Jandzhian, Sahak Ter Gabrielian, Yegüi Chubar.

Entre las obras devueltas a la lectura figuran alrededor de 9000 libros, 12000 revistas y 300 tiradas de periódicos de los años del stalinismo.

ARTISTAS ARMENIOS EN UCRANIA

El conjunto coreográfico "Ajtamar", de la ciudad de Seván, participó con amplio programa artístico en sanatorios y casas de reposo de Voroshilovgrado (Ucrania), donde están alojados los armenios heridos por el terremoto.

El programa que el conjunto ofreció a sus compatriotas y a los ucranianos aficionados al arte, estuvo compuesto por danzas y canciones armenias, rusas, ucranianas y moldavas.

JOREN TER ARUTIA... RECIBIO EL DIPLOMA DE HONOR

El eminente escultor ... teamericano de nacion... armenia, Jorén Ter Aru... fue galardonado con di... de Honor por el Pres... del Soviet Supremo. Esta ... condecoración le fue otorg... por sus méritos en el desa... llo de las relaciones cultu... de Armenia y Norteamé... También influyó en ell... hecho de que el escultor ... ba de cumplir ochenta años.

Jorén Ter Arutian es m... conocido en Armenia, y ... rante los *últimos* años tu... en Erevan *como en otras* ... dades, se vienen celebran... continuas exposiciones de ... obras.

Las esculturas de pied... bronce y madera, los lien... y la gráfica del pintor es... dedicados a su pueblo na... a los acontecimientos de ... historia mundial actual y ... mitología clásica.

Ter Arutian no olvid... tierra de sus antepasados... ella le dedicó numerosos ... bajos suyos. Próximam... una calle principal de Er... será adornada con una s... esculturas.

CONCIERTO BENEF... PARA FONDO MONUMENTOS

La pianista Anahid ... sian, quien ostenta el ... internacional Bach, ofre... concierto benéfico con ... de recaudar fondos p... restablecimiento de los ... mentos de arquitectura ... la antigüedad, afectados ... el terremoto.

Con un nivel artístico ... mamente elevado, la ... tista interpretó "Las ... Francesas" de Bach, la ... "Sonata en Do M... Mozart" y varios ... Schubert.

Editorial

Llamado a la conciencia

Muchas veces nos hemos felicitado por la notoria madurez cívica de nuestra colectividad demostrada en los últimos años, en beneficio de los ideales de la armenidad sea en el campo de la educación, de la religión, de la cultura, del deporte e, incluso en el tratamiento de asuntos referidos a los altos intereses nacionales.

La parte fundamental de este progreso ha sido el sinceramiento y el abandono -en beneficio del bien común- de posturas rígidas que favorecían a los intereses particulares.

Sin embargo, aún quedan algunos vestigios de las viejas actitudes. Tal es la postura del Consejo Central de la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia, que surge de los conceptos vertidos en su Comunicado N° 1, del 2 de Agosto de 1989. En él, se incurre en una serie de inexactitudes que no ayudan al mantenimiento o mejoramiento de las relaciones interinstitucionales.

Esa comisión no fue elegida por el pueblo, sino por unas decenas de personas. No representa más que a unos cientos.

No tiene atribuciones para hablar en nombre de una comunidad.

Son continuadores de una comisión que fraudulentamente ganó una elección en 1968 bajo el lema **"Movimiento de Renovación y Unidad"**.

Los prohombres de nuestra iglesia -Hrant Nikotian, Israel Aslan, Armen Bergamali- consideraron oportunamente que cualquier devoto de nuestra Iglesia, con sólo pagar, simbólicamente, un peso moneda nacional, tenía derecho a ser partícipe de la administración de nuestra Iglesia. El Movimiento de Renovación y Unidad, aprovechó esta disposición y asaltó las elecciones de 1968, inscribiendo pocos días antes del acto electoral a miles de socios que, por ser inscriptos posteriormente al cierre del ejercicio y del padrón, viciaron la elección. Sin embargo, la intencionalidad venía de tiempo atrás, cuando se desató una campaña de desprestigio contra la Administración Bergamali, con una serie de agravios y faltas de respeto indignas de relatar. Paralelamente el Movimiento de Renovación y Unidad promete la creación de escuelas, cursos especiales de investigación, capacitación y perfeccionamiento, becas, una editorial, premios anuales a la literatura, una sede deportiva y cultural, asesoría y gestoría gratuitas, cooperativas de consumos, bancos, colonias de vacaciones, subvenciones, mutuales y un sin fin de promesas que demostraron una intención demagógica preelectoral.

Este clan no sólo defraudó a los votantes no cumpliendo lo prometido, sino que destruyó lo existente. Desapareció la Organización Juvenil de la Iglesia Armenia. Suspendió la aparición de la Revista Hai Guetrón. Las grandes fiestas de beneficencia de la Comisión de Damas quedaron en el recuerdo. Las famosas kermeses se suspendieron. La prolífica actividad cultural se abandonó. El coro "Gomidas", que en su momento fue orgullo de la colectividad, está luchando para subsistir. El salón Centro Armenio, que fue la sala de grandes representaciones y acontecimientos de nuestra colectividad, está perimido y abandonado.

Nuestra Iglesia no fue mantenida en su jerarquía y dignidad. Monseñor Papken Abadian, un religioso de espíritu delicado y sensible, herido por interminables ofensas, fue víctima de los intrigantes.

Monseñor David Sahaguian no toleró impertinencias de los pequeños de espíritu, y solicitó su traslado.

Pero, sobre todos los males, terminaron con la concordancia existente hasta 1968, en que todos los sectores tenían participación en los destinos de nuestra Iglesia, quedando la I.A.I.A. en poder de una elite que maneja a su criterio y capricho los destinos de nuestra Iglesia. Los responsables de esta infamia, irónicamente se autotitularon lista Renovación y Unidad.

Es cierto, introdujeron cambios: una institución floreciente fue llevada al borde de la destrucción, y si recientemente ofrecieron signos de unidad, eso se debe al llamamiento del primado de la Iglesia Armenia con el fin de organizar el movimiento de ayuda a los damnificados por la terrible tragedia que se abatió sobre el pueblo de Armenia.

El Consejo Administrativo de la Iglesia Armenia no tuvo otra opción que participar de estos trabajos.

Del Comunicado N° 1 de la Comisión de la I.A.I.A. se desprende, también, que sus miembros desconocen el espíritu de las disposiciones mínimas de nuestra Iglesia. El Primado no es un empleado al que se lo nombra o despide a su antojo. El Primado es nombrado por el Patriarca Supremo y Catolicós de Todos los Armenios, y es El el único que dispone su traslado.

Cualquier fiel o Comisión puede sugerir o solicitar a Su Santidad nombramientos o traslados, pero en definitiva S. S. Vazken I° es el que decide. A su vez, nadie más que Su Santidad puede decir si Monseñor acata o desacata sus directivas. En cuanto a si es deseable o no su presencia, ello incumbe a toda la feligresía y no a un grupo electo por unas decenas de personas.

Nosotros hemos tenido nuestras discrepancias con Monseñor Buniatian, y es posible que las tengamos en el futuro por asuntos de forma. Pero no podemos dejar de reconocer que él ha sido y es uno de los más eficaces colaboradores de Su Santidad. Varias obras se concretaron en Armenia gracias a su inmediata intervención. Importantes donaciones recibió la Santa Sede por gestiones del Obispo, con las cuales fueron reconstruídas varias iglesias en el territorio de Armenia. Sabemos fehacientemente que muchas de sus iniciativas para mejorar el **status** de la iglesia, fueron rechazadas por la Comisión Directiva de la I.A.I.A..

Se ha generado una campaña de descrédito y difamación contra su persona, que ya tiene dominio público y que alcanzó diversos matices, la que fue encabezada por miembros del Consejo Directivo, y particularmente por uno de ellos que, pisoteando el ámbito sagrado de la Iglesia, cometió una agresión contra Su Eminencia mientras conducía una procesión al Monumento de los Mártires. Ese directivo, con su conducta indigna, no es merecedor de ser miembro de una **Administración** de la Iglesia. Ha desprestigiado a la Comisión Directiva de la I.A.I.A. y al partido al cual pertenece.

Hay mucho más en esta campaña de desprestigio, pero no vamos a entrar al juego de los difamadores. Es imposible enumerar todo aquello que alteró la armonía y el curso normal de la vida nacional y religiosa de la comunidad.

Hacemos un llamado a la cordura a la dirigencia de la colectividad y, en especial, a la feligresía, para que demostremos una madurez tal que podamos conciliar y ubicar cada cosa en su lugar.

La Organización Demócrata Liberal Armenia siempre propició la no injerencia de los políticos en los asuntos internos de las iglesias, que deben ser privativos de los clérigos y de sus fieles.

AZERIES DESTRUYEN CASAS PREFABRICADAS DESTINADAS A ARMENIOS SOBREVIVIENTES DEL TERREMOTO

Una de las últimas manifestaciones de la hostilidad de los azeríes hacia Armenia y su pueblo, ha sido la destrucción de 15 casas prefabricadas donadas por Yugoslavia para uso de sobrevivientes del terremoto armenio. Estas casas fueron parcialmente destruidas y saqueadas, cuando el tren que las transportaba hacia Erevan pasó por Azerbaidjan.

La destrucción de estas viviendas fue mostrada por la televisión armenia, en Erevan, el 15 de julio pasado. Y, ese mismo día, el diario Yeregoyan Erevan también publicó fotos de este vandálico hecho.

Cabe agregar que sobre las puertas de estas viviendas aparecieron pintadas leyendas obscenas y blasfemas.

INTERESANTE CURSO DE CEREMONIAL Y NORMAS SOCIALES

Patrocinado por la Comisión de Damas de la U.G.A.B., se cumplirá en la sede de la Institución, Armenia 1322, a partir del miércoles 6 de setiembre, de 16 a 18,30, un **Curso de Ceremonial y Normas Sociales**, a cargo del profesor **Cristophe Apostolidis.**

Pueden requerirse informes telefónicamente, de 8 a 13 hs., al **751-3848.**

Se inscribirá a los participantes durante los días 23, 24, 30, 31 de agosto y 5 de setiembre, de 15 a 19 hs., en Armenia 1322, Capital.

SAN JUDAS TADEO EN SAN GREGORIO

El pasado 6 de agosto, luego de la misa dominical, Su Excelencia Monseñor Grikoris Buniatian procedió a la bendición del altar que, en la Catedral de San Gregorio El Iluminador, ha sido consagrado a la veneración de San Judas Tadeo, Apóstol que predicó el Evangelio en tierras armenias.

En dicho altar, donado por el Sr. Armen Tchinnosian y su esposa Nelly Beodjenian, se conservan las reliquias del Santo que también fueron traídas de Armenia por los esposos Tchinnosian.

La ceremonia religiosa, sumamente emotiva, contó con la participación de gran número de feligreses.

Ante la 12ª Olimpíada mundial de U.G.A.B.

Desde el 15 hasta el 20 de corriente mes de agosto, Buenos Aires, la capital de la República, es el escenario de la Duodécima Olimpíada Mundial Navasartian de la Liga de Jóvenes de la Unión General Armenia de Beneficencia. La undécima tuvo lugar en Ginebra, Suiza, en el año 1987.

Quinientos jóvenes deportistas armenios, más los responsables que los acompañan, así como los representantes de las distintas filiales de la U.G.A.B. constituyen un interesante mosaico de armenios provenientes de 16 países del mundo, incluída la Madre Patria, siendo en su mayoría jóvenes crecidos en distintas mentalidades, tradiciones y costumbres, y hablando distintos idiomas.

Es un número importante de huéspedes armenios, llamados a vivir juntos y con nosotros, en alegría, efervescencia y comprensión. El denominador común que los unirá será el idioma armenio, la profunda conciencia de sus raíces y el alto espíritu de unión.

Este es, quizá, el verdadero mérito y la auténtica grandeza de esta empresa que comprende, además de su nutrido programa deportivo, cultural y artístico, un llamado a la unión de la armenidad.

Más allá de los encuentros que tengan lugar, la 12ª Olimpíada constituye una convocación para entusiasmarnos y enorgullecernos de nuestros jóvenes que -desde el problema y la lucha por Artsaj, hasta el terremoto, y hoy- siempre nos dieron el mejor ejemplo de dedicación y sacrificio al servicio de la Patria.

Hoy nuestros hijos van a glorificar el nombre y la reputación de la armenidad en esta querida tierra Argentina, en alta conciencia patriótica y en unión, demostrando al mundo los verdaderos valores y realidades nacionales.

Se trata, pues, de una oportunidad -para nosotros- para salir de la rutina diaria, de la desagradable situación derivada de la aguda crisis y, también del frío de agosto, disfrutando vivencias intensas que, aunque limitadas a un lapso de tiempo determinado, resultarán igualmente gratificantes.

Vayamos todos juntos a alentar a nuestros hermanos y trabajemos para que esta empresa -en la cual U.G.A.B. ha invertido importante presupuesto y movilizado su ejército mundial- sea el triunfo de todos nosotros, para que nuestros queridos huéspedes, cuando vuelvan a sus respectivos países, lleven con ellos buenos y hermosos recuerdos de nosotros y de la Argentina.

Adelante, nuestra juventud!

O.D.L.A. saluda los Juegos Mundiales Navasartian

El Consejo Regional Sudamericano de la Organización Demócrata Liberal Armenia, en nombre de sus cuatro filiales, del Consejo Editorial de **SARDARABAD** (Buenos Aires) y de la **Voz de Tekeyan** (Montevideo), saluda a la Unión General Armenia de Beneficencia y por su intermedio a Liga de Jóvenes, con motivo de realizarse los días 15 al 20 de agosto, en la ciudad de Buenos Aires, los Juegos Mundiales Navasartian.

Estas justas que se cumplen cada dos años, en diferentes colectividades de la Diáspora, tienen lugar esta vez en nuestra región, y expresan la preocupación de Parecordzagán por el futuro de nuestras comunidades, en especial del rol que le compete a nuestra juventud.

Parecordzagán, de esta manera, demuestra una vez más que se mantiene firme en la misión que le ha encomendado la diáspora de velar por su progreso y bienestar, siempre junto a su pueblo, con la Madre Patria y con la Santa Sede de Etchmiadzín, centro espiritual de toda la armenidad.

Exito, pues Liga de Jóvenes, uniendo a la juventud de la Diáspora, siempre por el camino trazado por Boghos Nubar e iluminado hoy por nuestro venerable Patriarca Alex Manoogian.

Fuerza Juventud!

Concierto en honor de Joren Mejanedjian

El jueves 3 del corriente, en la Iglesia Catedral San Gregorio El Iluminador, adecuada a las circunstancias, tuvo lugar el concierto de música religiosa armenia, bajo la presidencia de S. E. Monseñor Grikoris Buniatian, organizado por la filial Buenos Aires de la Unión General Armenia de Beneficencia.

A pesar de la lluvia y el mal tiempo reinante, nuestra Iglesia Madre estaba colmada en su capacidad por un público ávido de recibir un mensaje de espiritualidad armenia y testimoniar su homenaje al compositor de la Misa Joreniana de la Iglesia Apostólica Armenia, Joren Mejanedjian, con motivo de su visita a nuestra colectividad.

A las 21,30 comenzó el acto, haciendo uso de la palabra en nombre del Consejo Directivo de la U.G.A.B., el Sr. Vahan Kalfaian.

En primer lugar invitó a actuar al Coro San Gregorio El Iluminador, el cual, bajo la dirección del archidiácono Nubar Demirciyan, interpretó fragmentos de la Misa Polifónica para voces masculinas del Reverendo Padre Gomidás.

En segundo lugar se presentó el Coro Arax, de Amigos de la Música Armenia, bajo la dirección del maestro Jean Almouhian, que cantó partes de la Misa Polifónica de Magar Ekmalian, como así también el Ruego Religioso Nacional "Der Guetzó" (Señor guarda a los armenios) y la canción "Hai Abrink".

En la parte final, el Coro "Shnorhalí" de la Unión General Armenia de Beneficencia, bajo la dirección de la Profesora Diana Kaprielian de Sarafian, nos hizo escuchar partes de la Misa Polifónica Joreniana, compuesta por Joren Mejanedjian, así como la canción dedicada a la Batalla de Avarair "Te Haireniatz", y, en la parte final la magnífica Cantata "Etchmiadzín", compuestas por Mejanedjian.

Al final de estas interpretaciones el autor fue invitado al estrado donde recibió una cerrada salva de aplausos con la ovación del público presente, quien por varios minutos continuó con sus muestras de cariño hacia el popular compositor que, dicho sea de paso, ya se granjeó la simpatía de nuestra comunidad.

Monseñor Grikoris Buniatian tuvo palabras de agradecimiento hacia los organizadores de la velada, así como también para los directores de los coros presentes, puntualizando el valor de Joren Mejanedjian tanto por su servicio a la Iglesia Apostólica Armenia como por su aporte a nuestra cultura.

Las palabras de cierre estuvieron a cargo del compositor homenajeado quien, visiblemente emocionado, agradeció las expresiones de simpatía recibidas y destacó que todo cuanto él hacía era para la gloria de Dios, para el resplandecimiento de nuestra Madre Iglesia Apostólica Armenia, como acto de amor hacia su venerable Patriarca S. S. Vazken I°, y para orgullo de nuestro pueblo. Expresó sus plácemes por ver que, a pesar de las distancias, la colectividad armenia está activa con sus iglesias, sus colegios y sus instituciones.

Como broche final, los tres coros actuantes se unieron y, bajo la dirección del Maestro Mejanedjian, con el público de pie acompañándolos, cantaron el Himno al Catolicós "Amen Hai", siendo nuevamente aplaudido y ovacionado el compositor visitante.

Una velada singular, pocas veces vivida en nuestra colectividad, que culminó con gran goce y satisfacción espiritual para todos aquellos que estuvieron presentes.

S.

CONFERENCIA DE PRENSA

Posteriormente a la presentación de la Misa Joreniana en la Catedral de San Gregorio El Iluminador, el martes 8 de agosto -con los auspicios de la Unión General Armenia de Beneficencia-, el maestro Joren Mejanedjian ofreció una conferencia de prensa, la que tuvo lugar en el Salón Gulesserian.

Allí, el maestro hizo una reseña acerca de cómo se originó la composición de la misa, y de qué manera Su Santidad Vazkén I° lo alentó para que compusiera una nueva liturgia para los creyentes, compartiendo así este honor con el Padre Gomidás y con Magar Ekmalian. Luego pasó a analizar lo referente a la puntualización de las oraciones y a cómo buscó conciliar lo folklórico con lo místico, lo espiritual y religioso.

La presentación del conferenciante estuvo a cargo del Secretario General de la U.G.A.B., Sr. Rubén Kechichian, en un acto cultural presidido por S. E. Monseñor Grikoris Buniatian, que contó con un público altamente interesado en los provechosos conceptos vertidos por el maestro Joren Mejanedjian.

LAS VISITAS DEL PROFESOR MEJANEDJIAN

En compañía de la Profesora Diana Kaprielian de Sarafian, el notable compositor Joren Mejanedjian visitó el Museo de Arte Decorativo, donde fue recibido por su Director, Dr. Federico Aldao, así como el Conservatorio Nacional de Música "Carlos López Buchardo", donde departió con docentes y alumnos sobre temas referidos a la música en distintos aspectos.

Allí, el maestro Mejanedjian firmó el libro de visitantes ilustres.

A poco de su llegada, exactamente el viernes 28 de julio a las 11 hs., el ilustre compositor que nos visita fue reporteado ante los micrófonos de Radio Nacional, oportunidad en que puso de manifiesto las circunstancias en que compuso la Misa Joreniana, trasando un panorama de los compositores armenios de la actualidad.

Por su parte, Radio Clásica (FM), irradió el 10 de agosto a las 23 la Misa Joreniana, en interpretación del Coro Polifónico de la Catedral de San Etchmiadzín, con dirección del autor.

También los colegios armenios disfrutaron de la presencia del artista, en visitas realizadas al Instituto Educativo Marie Manoogian, Instituto San Gregorio El Iluminador, Colegio Mekhitarista, Colegio de Vicente López, Instituto Secundario Terzakian, Escuela Arzruní y Escuela Isaac Bakchellian, donde entabló provechosos diálogos con directores docentes y alumnos.

Crece la tensión en Artsaj, alimentada por las amenazas azeríes

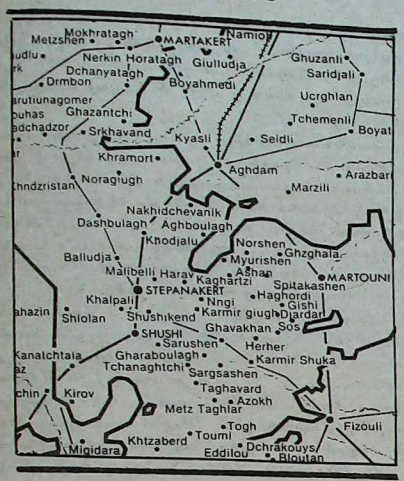

Artsaj se ha renovado como escenario de violencia y de premeditadas provocaciones, en las pasadas tres semanas.

El 7 de julio, dos azeríes turcos recibieron disparos mortales en una emboscada cerca de Kirkidzhan, un suburbio de Stepanakert. Nadie asumió la responsabilidad por estas muertes, dijo la Agencia TASS, aunque se culpa de ellas a los armenios residentes.

En un provocativo reportaje, TASS culpa tanto a armenios como a azeríes de instigar las tensiones interétnicas, y dice que entre el pueblo circulan noticias de que será atacado, a la vez que se les amenaza con grandes masacres.

Reaccionando agudamente ante esta información de TASS, los armenios de Stepanakert exigieron al Comité Especial de Gobierno, que representa a Moscú, que tome las medidas conducentes a parar estas provocaciones azeríes. Dicen que las muertes de Kirkidzhan, cometidas por desconocidos, fueron con el propósito de sabotear el programa de llegada a Stepanakert de un Comité especialmente designado por el Consejo de Nacionalidades de Moscú.

Mientras tanto, en la lucha declarada entre armenios y azeríes cerca de la villa de Ghoushjoular, en la región de Askerán, dos personas resultaron heridas. Asimismo, escaramuzas menores fueron reportadas desde diferentes partes de Artsaj. Los caminos que unen a Stepanakert con el resto de la región son cortados frecuentemente, por lo que ahora son patrullados por tropas del Ministerio del Interior y por la policía.

Siempre de acuerdo con noticias de TASS, grupos de armenios bloquearon las calles de Stepanakert con planchas de hierro y postes de telégrafo, mientras que en la cercana villa de Khodjalou los azeríes levantaron barricadas con carros.

Resulta particularmente significativo que, inmediatamente antes de las provocaciones y muertes del 7 de julio, habían llegado a Artsaj, procedentes de Bakú, altos oficiales azerbaidjanos, causando gran preocupación entre la población armenia.

En Aghdam, territorio azerí, se han levantado barricadas en las calles y la milicia local azerí no hace nada para limpiar las calles o para impedir acciones ilegales.

Desde la iniciación de los choques, el Ministro de Justicia de Azerbaidjan, Sr. Orouchev, permaneció en Aghdam.

Estos y otros aspectos de este conflicto permiten afirmar que la situación en Artsaj ha vuelto a ser tirante y sumamente peligrosa.

El 16 de julio se reunieron en Erevan los diputados armenios del Congreso del Pueblo, participando también de la reunión los representantes del Movimiento Nacional de Armenios, organización recientemente reconocida por el Parlamento armenio. Los diputados trataron la deteriorante situación en Artsaj y como resultado de sus deliberaciones se dirigieron al Soviet Supremo para que adopte drásticas medidas a fin de terminar con las peligrosas tensiones en Artsaj. Asimismo, demandaron del Soviet Supremo de la URSS que levante el cerco de Artsaj mantenido por los azeríes, a fin de garantizar la seguridad del pueblo armenio. También pidió que se entregue la cuestión de Artsaj a un Comité de Diputados soviéticos para que estudien la situación y preparen un plan práctico que produzca una solución final y justa al candente problema de Artsaj.

Se reabren 10 iglesias y monasterios en Armenia y Artsaj

De acuerdo con la información suministrada por el Sr. Garlen Dallakian, Presidente del Comité de Relaciones Culturales de Armenia con la Diáspora, las siguientes iglesias y monasterios fueron reabiertos en Armenia y Artsaj durante el último año:

ARMENIA

Diócesis de Ararat

• Iglesia de San Asdvadzadzín (siglo XIX), en el pueblo de Pambagashad, región de Hogdemperian.

• Iglesia de San Asdvadzadzín (siglo XVII), en la ciudad de Mardouní.

Diócesis de Shirag

• Monasterio de Magaravank (1205), en la región de Ichevan.

• Iglesia San Krikor Lousavorich (siglo XVII), en la villa de Lernantsk, región de Spitak.

Diócesis de Siunik

• Monasterio de Datev (siglo X), en la región de Goris.

• Iglesia de San Asdvadzadzín (siglo XVII), en la ciudad de Meghri.

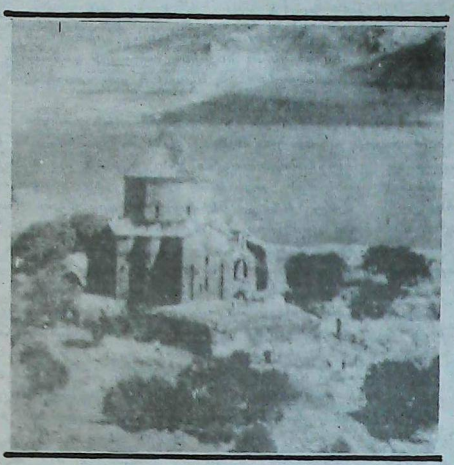

artsaj

... monasterio de San Hovhannes Megerdich (1238), en Kantzasar.

• Monasterio de San Krikoris (siglo IV), en Amaras.

• Iglesia San Garabed (1883), en Mardaguerd.

• Iglesia de San Haroutune (1671), en Hadrut.

El Primado de la nueva Diócesis de Siunik es el Obispo Barkev Mardirossian. En todas estas iglesias y monasterios se están realizando trabajos de renovación.

También ha sido reabierta la Iglesia de San Haroutune, en Leningrado, donde existe una comunidad armenia. En un futuro cercano, 12 iglesias y monasterios más serán reabiertos en Armenia, Artsaj y la vecina Georgia.

Es tiempo ya

En los últimos años la colectividad armenia de la Argentina está viviendo un período de paz, tranquilidad y adelanto. Esto se debe, principalmente, a los dirigentes de los distintos sectores, que han sabido obrar con cordura, madurez cívica y patriotismo para crear esta atmósfera propicia, en la que todos los sectores han prosperado y crecido: escuelas, clubes, salones, periódicos, etc., son hoy el orgullo de todo armenio por igual. Se ha quebrado ese antagonismo que nos separaba, hay una unión de criterios en muchos puntos importantes; reivindicación de territorios usurpados (Gharabagh, Artsaj), 24 de Abril, Genocidio Cultural, terremoto, y, últimamente, el reconocimiento oficial por parte del Gobierno de Armenia de la fecha histórica del 28 de Mayo y la Tricolor. En una palabra, hay un espíritu de colaboración y unión sin que esto implique la pérdida de identidad de ningún sector concurrente. Una situación que a todos nos favorece y que nadie tiene interés en quebrantar.

Pero ahora vemos, con justa preocupación, que han surgido serias desinteligencias en el seno de la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia con el Primado designado por S. S. Vazkén I°, Catolicós de todos los Armenios, S. E. Monseñor Grikoris Buniatian. En otro momento daremos nuestra opinión sobre este hecho lamentable.

Pero aquí decimos, firmemente convencidos, que la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia, como bien lo dice su nombre y lo establecen sus estatutos, debería ocuparse única y exclusivamente en administrar los bienes de las Iglesias Apostólicas Armenias erigidas por el óbolo del pueblo creyente y de sus benefactores, en cuidar, conservar y mejorar sus edificios, en proveer de todo lo necesario para el mejor desenvolvimiento de nuestro culto, y, especialmente, en colaborar con el Primado de turno para enriquecer con un elenco eclesiástico que llene todas las necesidades espirituales de los fieles. Actualmente nuestra Iglesia adolece de la falta de religiosos, hasta para celebrar las misas dominicales, en todas las parroquias. En la Catedral San Gregorio El Iluminador faltan confesores, coros estables, diáconos y, a veces, hasta un simple portacirios (momagal). La feligresía es cada vez más indiferente por falta de incentivación y educación religiosa; lamentablemente, es muy larga la lista de las falencias.

Es tiempo ya de que la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia, seguramente con un reordenamiento de su cuadro directivo, incorporando a personas idóneas y creyentes, dedique todos sus esfuerzos no a las cuestiones laicas, sino al florecimiento de nuestra Santa Iglesia Apostólica Armenia, para la Gloria de Dios y de nuestra fe cristiana.

Al Cesar lo que es del Cesar y a Dios lo que es de Dios.

HOV

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԿՈՉ ԳԻՏԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Ցաճախ մենք մեզ չնորհաւորեցինք վերջին տարիներու գաղութիս զանազան մարզերուն մէջ հայապահպանման, կրթութեան, մշակոյթի, մարմնամարզական, կրօնական եւ նոյնիսկ ազգային գերագոյն շահերուն առնչուող հարցերու մէջ ցուցաբերուած նկատելի քաղաքացիական հասունութեան համար։

Այս յառաջդիմութեան հիմնաքարը հանդիսացաւ ուղղամտութիւնը եւ հրաժարումը յօդուտ ընդհանուր շահերու, կարծրացած կեցուածքներէ՝ կեցուածքներ՝ որ կը համապատասխանէին միմիայն մասնաւոր շահերու։

Սակայն տակաւին գոյութիւն ունին հին դիրքաւորումներու հետքեր, ինչպիսին է Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Կեդրոնական Վարչութեան, ցարդ որդեգրած, դիրքը դրսեւորուած այդ նոյն Վարչութեան 2 Օգոստոս 1989 թ. թիւ 1 հաղորդագրութեան բովանդակութեան մէջ։ Ան կը բացայայտէ անճշտութիւններու շարան մը որ չեն նպաստեր միջհաստատութիւններու յարաբերութիւններու պահպանման կամ բարելաւմանը։

Այդ Վարչութիւնը, որ ժողովրդի կողմէ ընտրուած չէ, այլ՝ քանի մը տասնեակ հոգիի կողմէ որոնք կը ներկայացնեն քանի մը հարիւրներ՝ իրաւունք չունին խօսելու համայնքիս անունով, սոյն վարչութիւնը չարունակութիւնն է յանձնախումբի մը որ, «Վերանորոգման եւ Միութեան շարժում» անուան տակ խարդախ ընտրութեամբ մը, 1968–ին գրաւեց վարչութիւնը։

Մեր եկեղեցւոյ արդարախոհ նախկին դեկավարներ, ինչպիսին էին Հրանդ Նիկոթեանը, Խորէն Արսլանը, Արմեն Պերկամալին, պատեհ նկատած էին՝ որ ամէն հաւատացեալ, վճարելով ընդամէնը մէկ փէսօ (մօտաւոր նասհօնալ) անդամավճար, իրաւունք կունենար մասնակից ըլլալու եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան գործերուն։ «Վերանորոգման եւ Միութեան Շարժում» օգտուելով այս հանգամանքէն՝ գրեթէ մը կը կատարէ 1968–ի ընտրութիւնները, արձանագրելով հազարաւոր նոր անդամներ, ընտրութիւնէն քանի մը օր առաջ, եւ նախորդ հաշուեշրջանին, եւ արձանագրութեան ժամկէտը լրանալէն ետք, արատաւորելով ընտրութիւնները։ Այս չարամիտ ծրագիրը երկարօրէն պատրաստուած ծրագիր մըն էր, որ սկսած է Տիար Պերկամալիի վարչութեան դէմ չղթայազերծելով վարկաբեկման արշաւանք մը։

Զուգահեռաբար, «Վերանորոգման եւ Միութեան չարժումը» կը խոստանայ հիմնել վարժարաններ, կատարելագործման եւ հետազօտութիւններու յատուկ դասընթացքներ, կրթաթոշակներ հաստատել, հրատարակութիւն մը հիմնել, գրական մրցոյթներ կազմակերպել, մշակութային եւ մարմնամարզական կեդրոն մը կառուցանել, խոստացան նաեւ վարչական միջնորդութիւն եւ իրաւաբանական օժանդակութիւն սպառումի եւ փոխատուութեան գործակցական ընկերութիւն, դրամատուն, ամառնային բանակատեղիներ, օժանդակութիւններ եւ անվերջանալի չարան մը խոստումներու, որոնք ընտրութեան նախօրեակին ամբոխավարական մտադրութիւններու ապացոյց մըն էին։

Այս խմբակը ոչ միայն ստեց ընտրողներուն, չկատարելով իր խոստումը, այլ քանդեց այն ամէն ինչ որ գոյութիւն ունէր։ Անհետացաւ Հայ եկեղեցւոյ երիտասարդական կազմակերպութիւնը։ Դադրեցաւ Հայ կեդրոն հանդէսի լոյս ընծայումը, Տիկնանց Ցանձնախումբի բարեսիրական խոշոր հանդէսները անցեալի յուշեր դարձան, ոտնավաճառները դադրեցան, մշակութային բեղմնաւոր կեանքը վերացաւ, Կոմիտաս Երգչախումբը, որ ժամանակին գաղութիս պարծանքն էր, անյոյս պայքար կը մղէ իր գոյութեան համար։ Հայ կեդրոն սրահը, մեր համայնքի խոշորագոյն իրադարձութիւններու եւ ներկայացումներու բեմ, այսօր լքեալ եւ անշուք սրահ մը դարձած է։

Մեր եկեղեցին արժանավայել, նուիրապետական մակարդակի վրայ չը–պահպանուեցաւ։

Երջանկայիշատակ Բարգէն Սրբազանը, նուրբ եւ զգայուն հոգիի տէր հոգեւորական մը, խոցուած եւ դառնացած անվերջանալի վիրաւորանքներէն, բանսարկուներու զոհը եղաւ, եւ Գերչ. Դաւիթ Սրբազանը չհանդուրժելով փոքր հոգիներու ժպրտութիւններուն՝ խնդրեց իր փոխադրութիւնը այլ պաշտօնավայր։

Ամէնէն ցաւալին եղաւ որ մինչ 1968ը գոյութիւն ունեցող համերաշխութիւնը ոչ եւս է, համերաշխութիւն՝ որ արդիւնքն էր բոլոր շրջանակներու մասնակցութեան եկեղեցւոյ ճակատագրի ղեկավարման մէջ։ Այդ ղեկավարութիւնը մնաց ընտրանիի մը ձեռքին մէջ, ենթակայ անոր քմահաճոյքին եւ դատողութիւններ։

Այս ստորնութեան պատասխանատուները, որոնք իրենք զիրենք հեղինակ կը կոչեն «վերանորոգութեան եւ միութեան չարժումի» մը հասցուցին կործանութիւններ կատարեցին, բարգաւաճ հաստատութիւն մը նկատելէ ետք, եւ եթէ վերջերս միասնութեան նշոյլ մը նկատեցաւ այն եղաւ մեր եղբոր, եւ եթէ վերջերս միասնութեան նշոյլ մը նկատեցաւ այն եղաւ Առաջնորդի կոչին շնորհիւ՝ Հայաստանի ժողովուրդին Հայց. եկեղեցւոյ Առաջնորդի կոչին շնորհիւ՝ Հայաստանի ժողովուրդին գլխին հասած, ահաւոր աղիտահարներու օգնութեան չարժումը կազմակերպելու համար, եւ Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Վարչական Խորհուրդը այլ ընտրութիւն չունէր, եթէ ոչ մասնակցիլ այդ աչխատանքներուն։

Վարչութեան թիւ մէկ հաղորդագրութենէն կարելի է գուշակել նաեւ որ անոր անդամները տակաւին չեն ընկալած մեր եկեղեցւոյ կանոնագրութեան ոգին։ Առաջնորդը ծառայող մը չէ, որուն կարելի ըլլայ գործ յանձնել կամ գործէ վտարել որեւէ ժամանակ, եւ ըստ քմահաճոյքի։ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետն է միակ անձը՝ որ իրաւասու է նշանակել կամ տեղափոխել կամ պաշտօնազրկել Առաջնորդին։ Ոեւէ հաւատացեալ կամ վարչութիւն իրաւունք ունի ուզած առաջարկը կամ խնդրանքը ներկայացնել Վեհափառ Հօր սակայն՝ վերջին խօսքը Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Վազգէն Ա.–ին կը պատկանի եւ միայն Ինքը կ'որոշէ Առաջնորդին վարքի, վարչելիութեան կամ անվայել կեցուածքին մասին։ Ինչ կը վերաբերի անոր ներկայութեան բաղձալի կամ անբաղձալի հանգամանքին՝ բոլոր հաւատացեալներու իրաւունքն է որոշել այդ եւ ո'չ քանի մը համախոհներու կողմէ ընտրուած կամ նշանակուած խմբակի մը։

Անշուշտ, մենք ունեցանք տարակարծութիւններ Գրիգորիս Սրբազանի հետ, ձեւի եւ ոչ՝ բովանդակութեան չուրջ, եւ բացառուած չէ՞ որ ապագային ալ ունենանք, սակայն պարտինք ընդունիլ որ Սրբազան Հայրը եղած է, եւ է Վեհափառ Հօր արդիւնագործ գործակիցներէն մէկը։

Ահաւասիկ, իր անմիջական մասնակցութեամբ Հայաստանի մէջ իրագործուեցան կարեւոր կառուցումներ, գաղութիս բարերարներու իշխանական նուիրատուութիւններով, որոնցմով Հայաստանի տարածքին վրայ գոնուող չատ եկեղեցիներ նորոգուեցան։ Հաստատապէս գիտենք որ մեր եկեղեցական կեանքի բարելաւման համար, Սրբազան Հօր կողմէ եղած բազմաթիւ նախաձեռնութիւններ արձագանք չունեցան Հայց. Առաք. եկեղեցւոյ վարչականներու մօտ։

Սրբազան Հօր անձի նկատմամբ ծնունդ առաւ հանրութեան ծանօթ վարկաբեկման եւ զրպարտութեան չարժում մը, գլխաւորուած կեդրոնական վարչական անդամներու կողմէ, եւ մասնաւորապէս մէկը, ոտնահարելով եկեղեցւոյ սրբութիւնը չարձակում գործեց Սրբազան Հօր վրայ, երբ Ան կը գլխաւորէր Թափօր դէպի Նահատակաց Ցուշարձանը։ Այդ վարչականը անվայել արարքով, փաստեց որ արժանիքներ չունի եկեղեցւոյ վարչութեան անդամ ըլլալու համար։ Այդ արարքով՝ վարկաբեկեց վարչութիւնը եւ այն կուսակցութիւնը որուն կը պատկանի։

Շատ բան կրնանք ըսել վարկաբեկման արշաւին գծով սակայն ցանկութիւն չունինք իրենց խաղին ենթարկուելու։

Անկարելի է թուլել այն ամէն ինչ որ տարիներէ ի վեր խախտեց գաղութիս ազգային – եկեղեցական կեանքի բնականոն ընթացքը եւ համերաշխութիւնը, սակայն կ'ուզենք կոչ մը ուղղել գաղութիս ղեկավարներու եւ հաւատացեալներու խոհեմութեանը եւ գիտակցութեանը։ Հասունութիւն ցուցաբերենք, հաւատով, ձիզերով բնական ընթացքի մէջ դնենք բոլորիս յուզող հարցերը։

Հայկական Ռամկավար Ազատական կուսակցութիւնը միշտ դէմ եղած է քաղաքական կազմակերպութիւններու միջամտութեանը եկեղեցւոյ ներքին կեանքին մէջ։ Եկեղեցին, եւ կը մնայ, եւ պարտի մնալ, միմիայն հոգեւոր հաղորդութիւններու եւ հաւատացեալներու իրաւասութեան ներքեւ։

Ռ.Ա.Կ.ը Կ'ողջունէ Հ.Բ.Ը.Մ.ի 12րդ Նաւասարդեան Խաղերը

Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան Հարաւ Ամերիկայի Շրջանային Վարչութիւնը, յանուն՝ իր չորս մասնաճիւղերուն, «ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏ» Շաբաթաթերթի խմբագրութեան (Պուէնոս Այրէս), եւ Թէքէեան Զայնի (Մոնթէվիտէօ), կ'ողջունէ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան, իր ընդմէջէն Երիտասարդացի Լիկային, 12րդ Նաւասարդեան միջ–ցամաքամասային խաղերուն առիթով, որոնք տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ Օգոստոս 15էն 20ը, Պուէնոս Այրէսի մէջ։

Սոյն խաղերը, տեղի կ'ունենան իւրաքանչիւր 2 տարին անգամ մը, Սթիւռքի զանազան գաղութներուն մէջ –այս անգամ այս ափերուն վրայ– եւ ցոյց կու տան բարեգործականի մըշտական մտահոգութիւնը մեր հայ գաղութներու ապագային, ի մասնաւորի հայ երիտասարդութեան վերաբերող դերին նկատմամբ։

Բարեգործականը անգամ մը եւս, պերճախօս ապացոյցը կու տայ իր հայրենասիրութեան եւ ազգանուէր կոչումին։

Անգամ մը եւս մենք դայն կը տեսնենք իբրեւ միչտ արթուն ու հաւատարիմ պահակն ու պահապանը մեր հաւատքին ու մշակոյթին, նաեւ իբրեւ առաքեալը հայապահպանումին որ ո'չ միայն կը հակէ հայ գաղութներուն յառաջդիմութեան ու բարգաւաճման վրայ, այլեւ՝ բանիւ ու գործով կ'աշխատի ի խնդիր հայ ժողովուրդի միասնականութեան Մայր Հայրենիքին եւ Մայր Աթոռ՝ Ս. Էջմիածնի չուրջ։

Ցաջողութիւն մեր Հ.Բ.Ը.Մ.ի Երիտասարդացի Լիկա, այսօր Հայրենիքի թարտասահմանի գանազան գաղութներէն ժամանած հայ երիտասարդներ պիտի ցոյց տաք մեզի Պօղոս Նուպարի գծած եւ անցգնական դարձած՝ Ազգ Մանուկ քայլերուն՝ Հայ Փոքրերուն ու Պատուոյ ուղին։

Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը 9 Օգոստոսին ստացած է Վեհափառ Հայրապետի սոյն հեռագիրը: (Որպէս օրինակ մը նաև ստացաւ Խորհրդարանը, Խ.Հ.)

«Մտացանջ ձեր երկու Օգոստոս հեռագիրը Տխրաբ Ռաքութեանի եւ Արսլանեանի հետացոփի իր պաշտօնից: Ցաւում ենք, որ Թեմիզ առաջնորդ Գրիգորիս Սրբազանը որով դիմում ենք ձեզ, որ համերաշխութեամբ լուծեք ձեր համայնքի ներքին հարցերը, որ մենք կրկին յորդորում ենք ձեզ, որ առաջնորդի պաշտօնավարութեան հարցը չին կարելոր կազմակերպութիւնների հետ: Այլապէս հոգեւոր առաջնորդի հարցը, ըստ մեր եկեղեցու կանոնների եւ ժողովրդական ոգու, անհրաժեշտ կը լինի, որ Արքեպիսկոպոսաւոր ընդհանուր քուէարկութեամբ՝ ընտրական մի յատուկ յանձնաժողովի հսկողութեամբ: Հայ եկեղեցին հաւատացեալ ժողովուրդի եկեղեցին է: Մայր Աթոռս միջամտ չի ուզում լինել ձեր համայնքի ներքին գործերին: Թող հաւատացեալ ժողովուրդը ինքը որոշի իր հոգեւոր առաջնորդի հարցը այնպէս ինչպէս Սփիւռքի բոլոր հայ համայնքներում: Մեր կոչը՝ որ համայնքիդ եկեղեցական հարցերը լուծուին քրիստոնեական ոգով, հաւատացեալ ժողովուրդի կամքով, ժողովրդավարական սկզբունքներով եւ համաձայն ձեր երկրի պետական օրէնքների:

Անհրաժեշտ է նաեւ, որ մօտ ապագային հիմնովին բարեփոխուի ձեր համայնքի կանոնագրութիւնը, որ բոլորովին չի համապատասխանում եկեղեցական կարգ-կանոնին, ինչ որ բազում տարիներէ ի վեր ձեր լուրջ ուշադրութեանն ենք յանձնել սակայն դուք, մեեւ խոստացել էք, բայց չէք իրագործել: Մեր փափաքն է, որ մինչ այդ Գրիգորիս Առաջնորդ Սրբազանը մնայ իր պաշտօնի վրայ:

Խաղաղութիւն եւ օրհնութիւն ձեզ ու համայն Արգենտինայի մեր հաւատացեալ զաւակներին:»

ՎԱԶԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՑՈՑ

10 Օգոստոս 1989, Պ. Այրէս

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԹԻՒ 1.

Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի պատասխան հեռագիրը Պ. Այրէսի Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան մեկնաբանութեան չի կարօտեր: Եկեղեցասէր ու հաւատացեալ մեր ժողովուրդը անոր բովանդակութիւնը համեմատելով հոգաբարձութեան փոխ-ատենապետի գլխաւորած պըզտիկ խմբակին շահադէտ եւ ստախօս բամբասանքներուն հետ յստակ կերպով կը հասկնայ, թէ ուր կը գտնուի մեր գաղութին ազգմտ եկեղեցական տագնապին արմատը: Ցաւակ է, թէ անձնական շահի եւ փառասիրութեան հարց մըն է այդ ամէն մը մարդոց համար, որ վստահ թէ ակռաներով պիտի պայքարեն չկորսնցնելու համար քանի տարիներէ ի վեր բռնագրաւած իրենց աթոռները:

Միւս կողմէն սկսած է իր բարերար ներգործութիւնը ունենալ գաղութին անդամներուն մտայնութեան վրայ եկեղեցւոյ մէջ եւ թերթերուն միջոցաւ մեր կատարած լուսաբանութեան եւ տեղեկատուութեան աշխատանքը: Հաներային կարծիքը լուսաբանելը անհրաժեշտ եւ ճիշտ ուղի է ու գոհունակութիւնս կը յայտնեմ մեր գաղութի մեծամասնութեանը, որ ճիշտ ըմբռնեց եւ գնահատեց այդ քայլը: Շատերուն, մանաւանդ երիտասարդներուն, այս օրերուն շնորհաւորութիւնները այդ մասին, զիս կը քաջալերեն եւ կը պարտաւորեցնեն: Հայ եկեղեցին եղած է միշտ ժողովուրդի եկեղեցին, ժողովրդավարական եկեղեցի, հետեւաբար ժողովուրդին իրաւունքը է միշտ գիտնալ, ինչ որ տեղի կ'ունենայ եկեղեցիին մէջ: Եկեղեցւոյ կեանքին վերաբերող բոլոր նիւթերը կը խօսուին եկեղեցիի մէջ եւ կը հրապարակին անոր բեմէն:

Այն, ինչ որ այսօր կը պատահի Պ. Այրէսի հայկական կեանքէն ներս չափէն անդի լուրջ խնդիր մըն է, որուն տարողութիւնը եւ կարեւորութիւնը ամեն հայ հաւատացեալ անհրապէշտօրէն պէտք է գիտակցի: Հատուածական եւ բռնապետական այս կացութիւնը կը սպառնայ անգամ խաթարել այստեղի մեր եկեղեցիի նկարագիրը եւ ժամանակի ընթացքին այն հետացնել Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ ընդհանուր մարմինէն:

Տարիներով խումբ մը մարդոց կամայական եւ վայրագ տիրապետութեան տակ ինկած եւ անոնց անմաքուր հաշիւներէն տուժած եւ տկարացած մեր եկեղեցւոյ այսօրուան վիճակը կը յուզէ եւ կը հետաքրքրէ ոչ միայն մեր գաղութը, այլ նաեւ ամբողջ Հայց. եկեղեցին եւ հայ ժողովուրդը: Իրողութեան մէջ ալ, պատ միայն մենք չէ, որ կը զբաղինք այս խնդրով: Անով կը զբաղին արդէն Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռը իր Գահակալով, Հայաստանի եւ Սփիւռքի բարի կամքի տէր բոլոր հաւատացեալները, բոլոր հայկական ազգային կազմակերպութիւնները ց

(ՇԱՐ. 7-ՐԴ ԷՋԷՆ)

Անոնց մտադրութիւնը անշուշտ այն էր, թէ հետագային աւելի նպաստաւոր պարագաներու մէջ, երբ հայութեան կեանքը աւելի ապահով եւ բնականոն կը դառնար ու համայնքն ալ աւելի կը կազմաւորուէր եւ կը կայունացնէր իր հաւաքական պատկերը, պիտի բարեփոխուէր այդ կանոնագրութիւնը՝ համաձայն եկեղեցական օրէնքներուն։

Այդ մասին կը վկայեն 1987 թ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Խորէն Ա.-ի Հայրապետական Սրբատառ Կոնդակը Հարաւ Ամերիկայի հայութեան եւ նամակը Պ. Այրէսի Կեդր. Հոգաբարձութեան, որով պատուիրակ-առաջնորդ կը նշանակէր Գարեգին եպս. Խաչատուրեանը՝ բոլորին յանձնարարելով, որ անոր գլխաւորութեամբ նոր կանոնագիր մը կազմուէր եւ վերջնական ձեւ տրուէր Արգենտինայի թեմական կազմակերպութեանը։ Դժբախտաբար հետագայի միջազգային քաղաքական զարգացումները եւ ընդհանուր պատերազմը խոչընդոտեցին այդ աշխատանքներուն։

Սակայն, հակառակ այն իրողութեան, որ ներկայ կանոնագրութիւնը չէր համապատասխաներ Հայ Եկեղեցւոյ օրէնքներուն, այնքան ատեն, որ վարչութիւնը կազմուած էր հաւատացեալ եւ պարկեշտ մարդոցմով կը յարգուէին մեր եկեղեցւոյ կանոնները, աւանդութիւնները, պատշաճութիւնները եւ եկեղեցին բնականոն կերպով կը կատարէր իր աշխատանքները։ Սակայն 1968-էն վերջ, երբ տիրապետուած 3-4 հոգիներու խմբակով, անմաքուր հաշիւներու եւ նպատակներու համար հոգաբարձութեան ղեկը ձեռք ձգեց ներկայ կազմը, ամեն բան գլխիվայր շրջեցաւ։ Սկսաւ քմահաճ եւ բիրտ գործունէութեան շրջան մը, որուն առանցքը կը հանդիսանայ պակասամիտ եւ ցաւագար, անհաւատ անձնաւորութիւն մը, որ կ'ուզէ ամբողջ, եւ բոլորին իրաւունքները եւ իշխանութիւնը իր ձեռքը կեդրոնացնել։ Կը փորձէ անգամ չյարգել եւ չենթարկուիլ կաթողիկոսական իշխանութեանը, յայտարարելով, թէ եկեղեցին հոս առանձին է եւ անոր տէր ու տնօրէնը վարչութիւնն է։ Այսինքն՝ ինք։

Բռնագրաւուած եկեղեցին, նստած անոր մէջ, օգտագործելով անոր ամբողջ բարոյական եւ նիւթական հնարաւորութիւնները, ուժը, հեղինակութիւնը կը գործեն եկեղեցւոյ շահերուն դէմ, եւ՝ ի վնաս անոր։ Նպատակ ըրած են եկեղեցին ներսէն քանդել եւ տկարացնել։

Նման գործունէութեամբ իսկ, ներկայ վարչութեան գոյութիւնը ապօրինի դարձած է եւ կորսնցուցած է իր իրաւական ուժը։ Այդ մասին բարեբաղդաբար օրինական հիմք կու տայ ներկայ կանոնագրութեան 2-րդ Յօդուածը, որ կ'ըսէ. «Հոգաբարձութիւնը չի պիտի կարենայ խնդրոյ առարկայ ընել եւ լուծել այն ամեն հարցերը, որոնք հակառակ են տեղւոյս Հանրապետութեան օրէնքներուն, ինչպէս նաեւ Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ շահերուն եւ կանոններուն»։

Իսկ իրենք կը փորձեն տակաւին այս կացութեան պատասխանատու նկատել Առաջնորդը։ Եթէ իրողութիւնը այդպէս ըլլար եւ այդ ձեւով հարցը իսկապէս լուծուէր, Առաջնորդը ի սէր գաղութի համերաշխութեան եւ խաղաղ աշխատանքին, առանց վայրկեան իսկ տատամսելու պիտի հրաժեշտ առնէր եւ մեկնէր այստեղէն։ Սակայն բոլորը քաջ գիտեն, որ հարցը այդ չէ։ Անկէ առաջ երկու առաջնորդներու հետ նոյն բանը տեղի ունեցած է։ Ողբացեալ Բաբգէն Արք. Ապատեանի պէս բարի անձնաւորութիւն մը չդիմանալով մտագար այդ մարդուն քմահաճոյքներուն անժամանակ կերպով վախճանեցաւ։ Դաւիթ Սրբազանը, որուն նոյն անձը եւ իր խմբակը, իրենց կամքը պարտադրելով հոս բերած էին, իրենց իսկ անկիրթ եւ բիրտ վերաբերմունքով փախցուցին։ Հետեւաբար, բոլորը շատ լաւ գիտեն, թէ նոյն հանկերգը տեւապէս պիտի կրկնուի հոս այնքան ատեն, որ այս իրավիճակը կը տիրէ։

Ցառաջիկային եւս Առաջնորդարանի մէջ ժողովի պիտի հրաւիրեմ մեր բոլոր եկեղեցիներուն հոգաբարձութիւնները, գաղութային բոլոր կազմակերպութիւնները, ազդեցիկ անձնաւորութիւններ նաեւ Կեդր. Հոգաբարձութիւնը այս լուրջ խնդիրը համաժողովրդային քննարկումի ենթարկելու համար։

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊՍ. ԲՈՒՆԻԱԹԵԱՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱՐԳԵՆՏԻՆԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

Համերգ Ի Պատիւ Խորէն Մէխանէճեանի

Հինգշաբթի, 3 Օգոստոսի, ժամը 21-ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ եկեղեցական համերգը, հովանաւորութեամբ՝ Թեմիս Սրբազան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեանի, եւ կազմակերպութեամբ՝ տեղւոյն Հ.Բ.Ը. Միութեան։

Հոծ բազմութիւն մը հաւատացեալներու, , կանուխէն «փերնէ բերան» լեցուցած էր եկեղեցին. Ան եկած էր հակառակ սաստիկ անձրեւին, կարկուտին ու ցուրտին հաղորդուելու համար Խորէնեան Պատարագին հետ, նաեւ իր յարգանքի տուրքը մատուցանելու վաստակաւոր արուեստագէտ՝ Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարի երգչախումբի ղեկավարին։

Պրն. Վահան Գալֆայեան՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի անունով ժամը 21.30ին բացումը կատարեց հանդէսին. Հրաւիրելով Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ երգչախումբը, որ Աւագ Սարկաւագ Նուպար Տէմիրճեանի ղեկավարութեամբ՝ կատարեց կտորներ Կոմիտասի բազմաձայն Պատարագէն, առանձին ձայներով։

Ապա՝ Հայ Երաժշտութեան Բարեկամներու «Արաքս» երգչախումբը, վարպետ Ժան Ալմուխեանի ղեկավարութեամբ, կատարեց Մակար Էկմալեանի բազմաձայն Պատարագէն, նաեւ «Տէր կեցո»ն եւ «Հայ Ապրինք» երգը։

Յաջորդեց Հ.Բ.Ը.Մ.ի «Շնորհալի» երգչախումբը՝ ղեկավարութեամբ Փրոֆ. Տիանա Սարաֆեանի, որ մեկնաբանեց Խորէնեան բազմաձայն Պատարագէն, Աւարայրի ճակատամարտին ձօնուած «Թէ Հայրենեաց»ը, եւ «Էջմիածին» սքանչելի քանթաթը։ Յետոյ՝ երեք գլուխգործոցներու հեղինակը Խորէն Մէխանէճեան բեմ բարձրացաւ, ուր երկար ատեն արժանացաւ ներկաներուն բուռն ծափահարութիւններուն։ «Խորէնեան»ով համբաւ շահած՝ «Փրոֆ. Մէխանէճեան կրնայ վստահ ըլլալ որ, այսօր նուաճած էր ներկաներուն հոգիները։

Սրբազան Հայրը համապարփակ խօսքերով շնորհակալութիւն յայտնեց ձեռնարկը կազմակերպողներուն եւ երգչախումբի ղեկավարներուն, ընդգծելով Խորէն Մէխանէճեանի բարձր ծառայութիւնը Հայց. Եկեղեցւոյ, ինչպէս նաեւ կարեւոր ներդրումը Հայ Մշակոյթին։

Յակման՝ մեծարեալ արուեստագէտը, չափազանց յուզուած չեշտեց թէ՝ ինչ որ ըրաւ եւ ստեղծեց ի փառս Տէր Աստուծոյ էր, ապա՝ Հայց. Մայր Եկեղեցւոյ պայծառացման, ինչպէս նաեւ իբրեւ որդիական սիրոյ արտայայտութիւն Վեհափառ Ամենայն Հայոց Հայրապետ Վազգէն Ա.ի, եւ հայ ժողովուրդի հպարտութեան համար։

Շնորհաւորեց գաղութը, ըսելով թէ՝ հակառակ աշխարհագրական հեռաւորութիւններու՝ Ազգային կեանքը աշխոյժ է իր եկեղեցիներով, դպրոցներով ու հաստատութիւններով։ Մէխանէճեանի հրաւէրով եւ ղեկավարութեամբ՝ 3 երգչախումբերը միասին մեկնաբանեցին «Ամէն Հայից» Հայրապետական մաղթերգը, տեղատարափ ծափահարութիւններով ողջունուելով. Մթնոլորտը հասած էր իր գէնիթին։ Բոլոր ներկաները յուզուած, հրաժեշտ առին արտասուալից աչքերով։

Պր. Խորէն Մէխանէճեանի Դասախօսութիւնը

8 Օգոստոս Երեքշաբթի գիշեր Հ.Բ.Ը. Միութեան հանդիսութեանց սրահին մէջ դասախօսեց հայրենի հիւր խմբավար-երգահան Խորէն Մէխանէճեան։ Զինքը ներկայացուց Պր. Ռուբէն Քէշիշեանը, հանգամանօրէն։

Հայրենի արուեստագէտ հիւրին դասախօսութիւնը մասնաւորուած էր Խորէնեան պատարագի շուրջ, որուն դաշնաւորման պատճառներուն եւ պարագաներուն թիւումը ըրաւ, հոգեւորական երգեցողութեան մը պէս խաղաղ ու հանդարտ։ Ելոյթին հետաքրքրութեամբ հետեւեցաւ ընտրանի բազմութիւն մը, ուր ներկայ էին մասնաւորաբար արուեստագէտներ, երաժիշտ, նկարիչ, գրող, եւլն։ Դասախօսութիւնը տպաւորիչ դարձաւ պատարագէն եկած մէջբերումներով, որոնց ընթացքին յարգելի հիւրը քանիցս ծափահարութիւններու արժանացաւ։ Յաջող աշխատութիւն մըն էր երաժշտութեան բերած մասնակցութիւնը, որ իսկապէս հարստացուց դասախօսութիւնը։

Ըլլալով հոգեպէս գգայուն անձ, խոր յարգանքով եւ համակրութեամբ լեցուած՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին հանդէպ, եւ սնուած՝ Էջմիածնի կամարներուն միսթիք արձագանքումներուն մը, Պր. Խորէն Մէխանէճեան, թաւ ձայնովը հաղորդակից դարձուց ներկաներուն՝ պատարագին հոգեւոր ընթացքը։

Դասախօսութեան աւարտին եղան կարգ մը հարցումներ ներկաներուն կողմէ, ինչպէս նաեւ մասնակի խօսակցութիւններ տպաւորութիւններու շուրջ։

Սուրէն Ֆէսճեանի հարերարութեամբ Թէքէեանի Շէնք Պուէնոս Այրէսի Մէջ

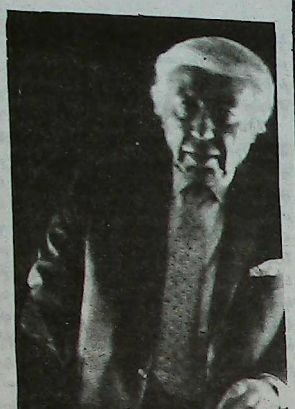

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ Արժանթինի մայրաքաղաք Պուէնոս Այրէսի մէջ, 20 Օգոստոսին տեղի պիտի ունենայ հիմնարկէքի արարողութիւնը տեղւոյն Թ.Մ. Միութեան եւ Ր.Ա. Կուսակցութեան «Վարտարապատ» չաբաթաթերթի արդիական նոր շէնքին:

Սոյն ազգօգուտ ծրագրին իրագործումը կարելի դարձաւ շնորհիւ ամերիկահայ ազգային բարերար Պրն. Սուրէն Ֆէսճեանի:

Շէնքը պիտի կոչուի «Թ. Մ. Միութեան Սուրէն եւ Վըրժինիա Ֆէսճեան»ի անունով:

«ՊԱՅՔԱՐ»

Երեւանի մէջ պիտի կառուցուի մեծաշուք եկեղեցի մը

Մայր Աթոռս Դիւանը երջանիկ է աւետելու մեր սուրբ եկեղեցուն եւ հայ հաւատաւոր ժողովուրդին ի Հայաստան եւ ի սփիւռս աշխարհի, որ Գերագոյն Հոգեւոր Հովուապետ եւ Մայր Աթոռս Ճարտարապետների յանձնաժողովը, ի նշանակութիւն Հայաստանում քրիստոնէութեան պաշտօնական կրօն հռչակուելու հազարամեակի, 1989 թուականի Յուլիսի 14ի համատեղ նիստում որոշեցին մայրաքաղաք Երեւանում կառուցել մի մեծաշուք եկեղեցի հայկական դասական ճարտարապետական ոճի հիման վրայ, որտեղ շուրջ երկու հազար հինգ հարիւր հաւատացեալներ կարողանան միաժամանակ աղօթել:

18 Յուլիսի 1989 թ.

ԴԻՒԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ

Ցերակուտական Փեղի բանաձեւը Արցախի հարցին առընչութեամբ

Ցերակոյտի Արտաքին ծարաբերութիւններու ծանձնախումբի նախագահ Ցերակուտական Գլխաւորն Փեղ ներկայացուց Ցերակոյտի թիւ 178 հետեւեալ միացեալ բանաձեւը՝ «արտայայտելու համար Միացեալ Նահանգներու զօրակցութիւնը ի նպաստ Հայաստանի ժողովուրդի այն ձգտումներուն, որոնք կը միտին արդար եւ խաղաղ լուծումի հասցնել Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ ծագած վէճը:

Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը պէտք է՝

1.– Շարունակէ նեցուկ կանգնել եւ քաջալերել վերաշինութեան աշխատանքները Հայաստանի մէջ:

2.– Քաջալերէ նախագահ Կորպաչովը, որպէսզի Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան կողմէ ընտրուած ներկայացուցիչներուն, եւ Հայաստանի ժողովրդային շարժումի ղեկավարութեան հետ (որ կը ներառէ «Ղարաբաղ Կոմիտէ»ն) լրջօրէն քննարկէ Ղարաբաղը Հայաստանին վերամիացնելու առնցնց պահանջը:

3.– Քաջալերէ նախագահ Կորպաչովը, որպէսզի Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան կողմէ ընտրուած ներկայացուցիչներուն, եւ Հայաստանի ժողովրդային շարժումի ղեկավարութեան հետ (որ կը ներառէ «Ղարաբաղ Կոմիտէ»ն) լրջօրէն քննարկէ Ղարաբաղը Հայաստանին վերամիացնելու առնցնց պահանջը:

4.– Խ. Միութեան հետ իր երկկողմանի բանակցութիւններով ձգտի, որ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ ծագած վէճը յանգի այնպիսի լուծումի մը, որ արդարացի արտայայտութիւնը ըլլայ շրջանի բնակչութեան կամքին:

5.– Իր երկկողմանի բանակցութիւններով մղէ Խ. Միութիւնը, որ հայերու դէմ գործուած բռնութիւններուն շուրջ քննութիւն բացուի խորհրդային արդարադատութեան բարձրագոյն մարմիններու ծանձնախումբի հետ:

6.– Ցերակոյտի վերոյիշեալ ծանձնախումբի հետեւեալ անդամները եւս կը հովանաւորեն Ցերակուտական Փեղի այս նախաձեռնութիւնը. Փոլ Սայմըն (Դ., Իլ.), Լէրի Փրեսլըր (Հ., Հար. Տ.), Հանրապետական Համագումարի նախագահ Ցերակուտական ճոն Զէյֆի, ինչպէս նաեւ Զինեալ Սպասարկութիւններու ծանձնախումբի անդամ Ցերակուտականներ՝ Գարլ Լեւին (Դ., Մի.), Փիթ Ռիխլըն (Հ., Գալ.) եւ ճոն Մգրէյն (Հ., Արզ.):

Ներկայացնելով Միացեալ Բանաձեւը, Ցերակուտական Փեղ յայտարարեց. «Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը պէտք է դրսեւորէ հայ ժողովուրդի նկատմամբ իր ունեցած զօրակցութիւնը՝ քաջալերելով Խորհրդային կառավարութիւնը, որպէսզի անկէ տայ Հայաստանի կարգակի վրայ եւ արիւնահեղութիւններու պատասխանատուները արդարութեան յանձնուին:

Ցերակոյտի Փարտուղարութիւնը այս բանաձեւէն օրինակ մը պիտի յանձնէ Պետական Փարտուղարութեան:

Բանաձեւը խորքին մէջ կառավարութեան ուղղուած կոչ մըն է, որպէսզի Խ. Միութեան հետ իր երկկողմանի բանակցութիւններու ընթացքին խօսակցութեան նիւթ դարձնէ Արցախը Հայաստանի վերամիացնելու հարցը, Սումկայիթի ոճիրները: Բանաձեւը կոչ մըն է նաեւ, որ Միացեալ Նահանգներ չարունակէ իր օժանդակութիւնը Հայաստանի վերաշինութեան աշխատանքներուն:

ՀԱՅ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐ ԱՐՑԱԽԻ ՄԷՋ ՍԵՂՄՈՒԱԾ ԲՌՈՒՆՑՔՈՎ

Արցախի մէջ յարձակումի ենթարկուած հայ ընտանիքին ողիսականը

Մեր նախորդ թիւով հաղորդած էինք, թէ Ստեփանակերտէն ոչ հեռու՝ Մանիլէքնէ գիւղի մօտ ապերիներու կողմէ յարձակումի ենթարկուած էր ինքնաշարժ մը, ուր տեղ գտած էին հայ վարորդը եւ իր ծնողավայրը արձակուրդի եկած հայ գրնդապետ Լեւ Բաբայեանի ընտանիքը:

Տիկ. Բաբայեան այժմ կը հաղորդէ դէպքին մանրամասնութիւնները «Սորհրդային Ղարաբաղ» թերթին, որ հրատարակած է նաեւ խոշոռացուած լուսանկարին: Ո՛չ, անշուշտ (ընտանիքին անդամները) չեն ենթարկուած ինքնաշարժի արկածի, եւ ոչ ալ դժբախտ պատահարի»:

Իր խոյրէ էյմիրա Բաբայեան կը պատմէ.–

– Մենք ապրում ենք Լոռվի Մարզի Նաւուրով բաղում: Աւուսիս. որ Խորհրդային բանակի փոխ-գընդապետ է, գտնւում է արձակուրդում, եւ մենք որոշել էինք երեխաների՝ դպրոցականներ Ալեքսանդրի եւ Նուրիի հետ միասին այցի գալ Բաքուից փախած մեր ծնողներին: Ժամանելով Ստեփանակերտ, այստեղ ծառայող ազգ Պրաղորշչիկ Արթուր Ասրանի անձնական իվ-ինաշարժով Յուլիսի 14ի առաւօտեան ճանապարհուեցինք Մարտունի: Քաղաքէրթ հսկիչ անցագրային կէտում մանրազնին ստուգեցին մեր փաստաթղթերը եւ ստոմոբիլեան: Մեր հարցին՝ «հանկիստ է ճանապարհը», պիւնորները պատասխանեցին՝ «հանգիստ է, կարող էք առանց վախենալու գնալ»: Բոլորիս անձ, ակայն, տեսանք, որ ապրոպ յեանական մայիրկոյ գիւղի մօտակայքում մեր ճանապարհը փակուած է երկաթպերոնի սիւներով: Կանգառի մօտ շուրջ 20 ապրոպկ յեանցիներ էին խմբուած: Նրանցից ոմանք դանակները ձեռքերնին մօտեցան մեզ եւ, իրր ստուգելու նպատակով, պահանջեցին դուրս գալ ստոմոբիլեանից: Ինչոր մէկը գոռում էր՝ վառել ստոմոբիլեան, միւսը բսպատնում էր խաչեր փորագրել մեր մարմնին:

Ոչ, ես ի վիճակի չեմ հանգիստ պատմելու: Սարսափելի էր այդ ամբողջ տեսարանը: Երեխաների լացը նոյնիսկ գուր չարչարացրեց նրանց մէջ: Զորս հոգի, բացառութեամբ Ալեքսանդր որդուս, ստացանք մարմնական վնասուածքներ: Քիչ յետոյ ապրոպ յեանցիներից մէկը, հասկանալով, որ կարող է մեծ ընդհարում տեղ ունենալ, սկսեց հանգստացնել խուլիգաններին: Բայց ո՛վ էր լսում նրան: Հազիւ հինգ եօթ րոպէ ստոմոբիլեան, սկսեցին բարկօծել, հարուածներ տեղալ ստոմոբիլին, չարդել առնել ինչ»:

«ՊԱՅՔԱՐ»

Մայրերու Օր

Մ ա յ ր ի կ...

Այս պարզ, բայց յուզական եւ սիրագեղ էջը, որ բխած է հոգւոյս խորերէն եւ զոր գրած եմ համեստ սրտէս յորդող արցունքներովս, անոնց մէջ կարտացոլան խոր եւ անկեղծ երախտագիտութիւնը ՈՐԴԻՈՑԴ... Քու ՈՐԴԻՆԵՐՈՒԴ, ինչպէս նաեւ աշխարհի վրայ գտնուող բոլոր այն ՈՐԴԻՆԵՐՈՒՆ՝ որոնք այս օր, ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐ-ուան առիթով, ամենամաքուր եւ գերըզգայուն ակնածանքով իրենց յարգանքի տուրքը կը բերեն Քեզի...:

Ահա, թէ ինչո՞ւ այս քերթուածս կուզեմ Քեզի ձօնել... այս դիմառնականը, որ երգն է գութի եւ անջրնջելի պատգամի, բխած՝ գիտակցութեան եւ յաւերժութեան շտեմարանէն:

Անհաւասիկ ծաղիկներու փունջ մը ունիս ձեռքերուդ մէջ... Ծաղիկներ, որոնք բնաւ պիտի չթօշնին, քանի որ անոնք իրենց թերթիկներուն մէջ, ՄԻ ՄՈՌՆԱՐ ՋԻՍ-ի սրբազան բոյրը կը կրեն, որպէսզի չարունակ Քու կուշտիդ ունենաս զիս, եւ երբ դիտես այս մագաղաթը, անոր մէջ կարդաս խոհերը այն զաւակիդ՝ որ Քեզի կընծայէ այս երգը:

Աղերս Առ Մայրն Իմ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀՕՐ ՄԱՅՐԸ

Մայրի՞կ... Մայրի՞կ...
Զաւակներդ կը կանչեն.
Մայրի՞կ... Մայրի՞կ...
Արդ մարդ դարձած կը գոչեն:

Կը բարձրացնեմ աղօթքս այգուն
Նըւիրումով տօշորուն,
Սուրբ ձեռքերս երկինք պարզած
Միտքս ու սիրտս հոն ծըրարած:

Օր մը Դուն զիս աշխարհ բերիր,
Տալով կեանք մը բերկրալիր,
Ու ցոյց տըւիր ուղիղ ճամբան
Յարգանք Քեզ Մայր պատուական:

ՄԱՅՐԻ՜Կ, բառն է այն առաջին,
Զոր շուրթեր յար կըրկնեցին,
Եւ այդ բառն է զոր պահեցին
Մինչ մահուան դուռը հասնին:

Անկնաղբիւրս է հանոյական
Քու պատկերդ ՄԱՅՐԱԿԱՆ,
Զի մեր մայրերն միշտ ունեցաւ
Սերմն անարատ բարութեան:

Ինձմէ առաջ, անաստուածներ
Քու անուան յարգ չեն տըւեր,
Հայրենիքները կուրացուին
Բայց ՄԱՅՐԵՐԸ, բընաւին...:

Նըւէրս հա՛մեստ այս ընդունէ,
Համբոյրս ալ՝ որ սըրտէս է,
Փոխարէնը, կը խնդրեմ, Մայր,
Տուր օրհնութիւնդ բարերար:

Յուզումներս արտասուալի,
Աչքերէս դուրս կը ժայթքի,
Ձայնս ալ կերկեր կը դողդողայ,
Իղձս այս երբ երգ կը դառնայ:

ՄԱ՜ՅՐ... Քու սիրովդ աննըման,
Կապրիս կուրծքիս տակ պարման,
Կեանքը որքա՞ն դառն պիտ ըլլար
Թէ պակսէիր ինծի, Մա՜յր...

Կեանքը որքա՞ն դառն պիտ ըլլար
Թէ պակսէիր ինծի, Մայր:

ՍԱՐԳԻՍ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

«Ինչո՞ւ ամէն մարդ ետեւէդ կը վազէ»

Այն ժամանակ երբ Ս. Ֆրանչեսքօ տի Ասիզի Փորցիունքուլայի վանքին մէջ կը բնակէր եղբայր Մասէյօյի հետ (որ սրբակենցաղ մարդ մըն էր եւ մեծ իմաստութիւն ու շնորհ կը ցուցաբերէր երբ Աստուծոյ մասին խօսէր, եւ որ այս պատճառով շատ սիրուած էր Ս. Ֆրանչեսքօյէն) օր մը կը վերադառնար անտառին մէջ աղօթք ընելէ ետք: Իսկ եղբայր Մասէյօ, որ ճիշդ անտառի եզրին կեցած էր, փափաքեցաւ փորձել անոր համեստութիւնը եւ անոր մօտենալով կէս-կատակ ըսաւ.

-Ինչո՞ւ քու ետեւէդ, ինչո՞ւ քու ետեւէդ, ինչո՞ւ քու ետեւէդ:

Եւ Ս. Ֆրանչեսքօ պատասխանեց.

– Ի՞նչ ըսել կ'ուզես:

Եղբայր Մասէյօ ըսաւ.

– Ըսել կ'ուզեմ թէ ինչո՞ւ ամէն մարդ քու ետեւէդ կը վազէ, եւ ինչո՞ւ ամէն մարդ կ'ուզէ քեզ տեսնել եւ քեզ լսել եւ քեզի հնազանդել: Դուն գեղեցիկ չես. գիտնական չես դուն. ոչ ալ ազնըւականի զաւակ ես: Ուրեմն ի՞նչ պատճառ կայ որ ամէն մարդ ետեւէդ վազէ:

Այս խօսքերը լսելով, Ս. Ֆրանչեսքօ մեծ հրճուանք զգաց, եւ դէմքը դէպի երկինք դարձնելով երկար ժամանակ այդպէս մնաց, իր հոգին Աստուծմով գգլխած:Ապա, ուշքի գալով, ծունկի եկաւ եւ Աստուծոյ շնորհակալ եղաւ ու փառք տուաւ: Յետոյ, հոգեւոր մեծ ջերմեռանդութեամբ դարձաւ եղբայր Մասէյօյի եւ ըսաւ.

– Կ'ուզե՞ս գիտնալ թէ ինչո՞ւ իմ ետեւէս են. կ'ուզե՞ս գիտնալ. կ'ուզե՞ս գիտնալ: Ուրեմն գիտցիր որ այդ բանը կը պարտիմ բարձրեալն Աստուծոյ աչքերուն, որոնք ամէնուրեք կը տեսնեն թէ բարիները եւ թէ չարերը. եւ այդ ամենասուրբ աչքերը մեղաւորներու կարգին չեն գտած ոեւէ մէկ անձ որ ինծմէ աւելի անարգ եւ ինծմէ աւելի ճղճիմ եւ ինծմէ աւելի մեղանչող ըլլար: Ուստի, ինծմէ աւելի ստորին արարած մը չգտնելով աշխարհի վրայ, իր մ... հրաշալի գործը կ... համար Աստուած ընտ... զիս՝ պարզապէս ո... ամչցնէ այս աշխարհի... նուականները, վեհա... րը, հզօրները, գեղեցի... եւ իմաստունները: Ա... սով Աստուած կ'ուզէ ... դարձնել որ ամէն ձիր... բան կուգայ իրմէ. Ա... չէն, եւ ո՛չ թէ արար... եւ թէ՝ ոչ մէկ մարդ կ... փառաւորուել իր ներկ... թեան: Այլ, եթէ ոեւէ ... կը փառաւորուի, ա... տաւոր է փառաւորուի ... տուծմով, որուն կը ... կանին ամէն փառք եւ ... պատիւ յաւիտեանս յաւիտ... նից:

Այն ատեն եղբայր Մ... յօ, խիստ ցնցուած՝ մեծ ... եռանդութեամբ արտ... ւած այդ ինքնախ... խօսքերէն, վստահօրէն ... մոզուեցաւ թէ Ս. Ֆրան... քօ խոնարհութեան մէջ ... մատացած անձ մըն էր:

Թարգմանեց
ՍԱՀԱԿ ՊԱՂՉԵԱՆ

Միջնադարեան «Ս. Ֆրանչեսքօյի Փոքր Ծաղիկներ» գիրքէն (10րդ Գլուխ)

Լենինականի մէջ դեռ ոչ մէկ բնակարան շահագործման յանձնուած

Հաղորդած էինք, որ Ա. Քարտուղար Սուրէն Յարութիւնեան վերջերս այցելած էր Լենինական, ուր աշխատաւորները իրեն յայտնած էին, այլ գանգատներու կարգին, թէ շինարարական աշխատանքները կը կաղան շինանիւթերու անկանոն եւ անբաւարար ստացումին պատճառով:

Հայաստանի Կենտկոմի Դիւանը, քննելով շինարարական աշխատանքներու ընթացքը, երեւան հանած է կացութեան առաւել ողբալի վիճակը: Յարութիւնեան յայտարարած է՝ «Ներկայիս առանձնապէս բարդ, լարւած կացութիւն ըստեղծուած է Լենինականի մէջ, ուր շինարարութիւնը հիմնականին մէջ կ'իրականացնեն Ռուսական Դաշնակցութեան կազմակերպութիւնները: Առ այսօր, շահագործման չէ յանձնուած ոչ մէկ բառակուսի մակերես, ոչ մէկ տուն: Պէտք է անկեղծօրէն խոստովանիլ, որ աշխատանքներու այս ընթացքով Ռուսաստանի Դաշնակցութիւնը առայժմ ետ կը մնայ միւս միութենական հանրապետութիւններէն»:

Միայն Լենինականի մէջ չէ որ ռուսերը ցարդ «ոչ մէկ քառակուսի» բնակելի տուն չեն կառուցած: Յարութիւնեան կը նշէ նաեւ թէ «Սպիտակի, Գուգարքի եւ Ստեփանաւանի շրջաններուն մէջ խիստ ծանր իրադրութիւն ստեղծուած է»: Այդ գիւղերուն մէջ «թերացումներ թոյլ տուած են» Ռուսիոյ շարք մը շինարարական կազմակերպութիւնները:

Յայտնենք որ Ռուսիա իր ստանձնած է աղէտի գօտիին մէջ նախատեսուած աշխատանքներուն 60 տոկոսէն աւելին:

«ՊԱՅՔԱՐ»
Օգոստոս 12, 1989

Անիի մէջ պեղումներ կը կատարուին

Անատոլու գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ Հաճեթթէփէէ եկած խումբ մը գիտնականներ, ճարտարապետական պեղումներ կը կատարեն Անիի պատմական աւերակմներուն մէջ:

Համալսարանի Արուեստի եւ Հնագիտութեան բաժնի դասախօսներէն Փրոֆ. Պայհան Գարամաղարալըի ղեկավարութեան տակ 14 հոգիէ բաղկացեալ խումբը արդէն իսկ հնագիտական պեղումներ առաջ կը տանի, կարսէն տասը անձերու օգնութեամբ:

Դասախօսը ըսաւ որ Անիի որոշ լէտերուն վրայ կատարուած պեղումներէն ձեռք բերուած հնութիւնները յետագային պիտի ցուցադրուին Կարսի թանգարանին մէջ:

«ՊԱՅՔԱՐ»
Օգոստոս 12, 1989

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մայր Աթոռի Դիւանս լիազօրուած է ուրախութեամբ աւետել մեր Սուրբ Եկեղեցուն եւ հաւատացեալ ժողովրդին, որ մեր երկրում, բարենպաստ օրինական պայմանների բերումով, մինչեւ այժմ գործող վանքերի եւ եկեղեցիների շարքին, վերջին մի տարուայ ընթացքում վերաբացուել են հետեւեալ վանքերն ու եկեղեցիները Հայաստանում եւ Արցախում.

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ.-

Ա. Արարատեան Թեմ

1. Հոկտեմբերեանի շրջանի Բամբակաշատ գիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցին (ԺԹ դար):
2. Մարտունի քաղաքի Ս. Աստուածածին եկեղեցին (ԺԷ դար):

Բ. Շիրակի Թեմ

1. Իջեւանի շրջանում՝ Մակարավանքը (1205 թ.):
2. Սպիտակի շրջանի Լեռնանցք գիւղի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին (ԺԸ դար):

Գ. Սիւնեաց Թեմ

1. Գորիսի շրջանում՝ Տաթեւի վանքը (Ժ դար):
2. Մեղրի քաղաքի Ս. Աստուածածին եկեղեցին (ԺԷ դար):

ԱՐՑԱԽՈՒՄ.-

1. Գանձասարի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ վանքը (1238 թ.):
2. Ամարասի Ս. Գրիգորիս վանքը (Դ. դար):
3. Մարտակերտի Ս. Կարապետ եկեղեցին (1883 թ.):
4. Հադրութի Ս. Յարութիւն եկեղեցին (1671 թ.):

Վերոյիշեալ նորաբաց ապահովում են երիտասարդ հովիւներով: Նորահաստատ Սիւնեաց թեմի առաջնորդ է նշանակուած Տ. Աստղիկ Եպիսկոպոս Արիստակեսեանը՝ կենտրոն ունենալով Գորիս քաղաքը, իսկ Արցախի եկեղեցիները գտնւում են տեսչութեանը Ներքոյ Տ. Պարգեւ եպիսկոպոս Մարտիրոսեանի՝ կենտրոն ունենալով Ստեփանակերտ քաղաքը:

Սկսուել են արդէն յիշեալ վանքերի ու եկեղեցիների նորոգութեանց եւ բարեկարգման աշխատանքները:

Վերաբացուել եւ գործում է նաեւ Լենինգրադի Ս. Յարութիւն եկեղեցին:

Օրինական ձեւակերպումների ընթացքի մէջ են ու մօտ ապագայում կը վերաբացուեն եւս շուրջ տասներկու եկեղեցիներ Հայաստանում, Արցախում եւ Վրաստանում:

ԴԻՒԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ

3 Յուլիս 1989թ.
Ս. Էջմիածին

Դասախօսութիւնը Հ.Բ.Ը. Միութեան Մէջ

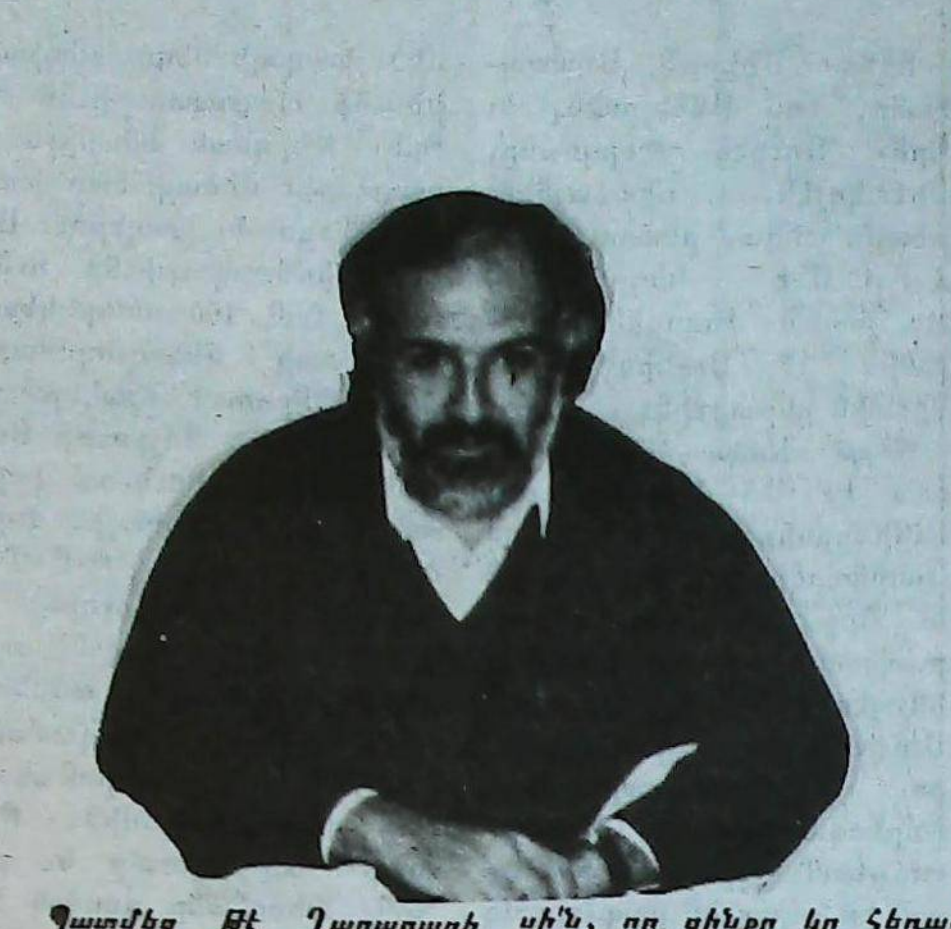

Հայրենիքէն վերջերս Պոլիս Այրէս ժամանած, «Գլարին» օրաթերթի աշխատակից Պր. Խուան Պետոյեան, ունեցած տպաւորութիւններուն մասին Հ.Բ.Ը. Միութեան մէջ դասախօսեց 28 Յուլիսի Ուրբաթ գիշեր, ընտրանի հետաքրքիր բազմութեան մը դիմաց:

Բացման եւ ներկայացման խօսքը վիճակեցաւ իրաւաբան Պր. Տանթէ Ասիլեանին, որ հանգամանօրէն դասախօսը ունկնդիրներուն ներկայացուց իր կենսագրական գիծերուն մէջ, որպէս լրագրող:

Թուլուման ծնած եւ ամբողջապէս տեղական շրջանակի մէջ հասակ նետած յարգելի դասախօսը, չծածկեց յայտնելու թէ իրեն համար խիստ դժուար վիճակ էր, գտնուիլ իր ժողովուրդին Մայր Հողին վրայ, առանց բառ մը հայերէն գիտնալու: Սփիւռքահայութեան Հետ Մշակութային Կապի Կոմիտէի հրաւէրով Հայրենիք այցելած Խուան Պետոյեան իր կողքին միշտ թարգման մը ունեցաւ, իր տասնօրեայ պտոյտներուն, եւ կարգ մը անձերու հետ ունեցած զրոյցներուն:

– Ինծի համար, ըսաւ, օտար էր միջավայրը, ապրումներն ու ժողովուրդին ապրելակերպը, կար միայն արենակիցներս ըլլալու կապը: Ինծի թուեցաւ թէ իր ազգային ինքնաբանութեան շրջանակը չէ փակուած իր վրայ: Ժողովուրդը ժիր է, աշխատունակ եւ օժտուած ստեղծագործական ոգիով: Երեւանը գեղեցիկ քաղաք է: Քաղաք մըն է որ ունի իր սեփական կնիքը, ինքնուրոյնութիւնը: Կ'ըսեն թէ

Պատմեց թէ Ղարաբաղի անպարտ արձակուած Կոմիտէի անդամներէն Սուրէն Մանուչարեանի հետ Լենինականը տեսնելու բախտը ունեցած է: Գերմարդկային աշխատանք կը տարուի Լենինականը վերակառուցելու համար, ըսաւ Խուան Պետոյեան: Անդրադարձաւ լենինականցիներու զուարթախօսութեան, որոնց համար «Օննիկ» անունը աղբիւր է բազմատեսակ զուարճալի անեքթոտներու, եւ ըսաւ թէ մինչեւ իսկ իրենց այդ տարապայման ճգնումին մէջ, «Օննիկներու» պատմութիւնները չեն մոռցուիր:

Իր շրջապտոյտները, թէ՛ Լենինականէն եւ թէ՛ Երեւանէն տեսանելի վայրերով՝ հետաքրքրական դարձան տարբեր է ան, օրինակ. մեր քաղաքներէն, ուր բազմաթիւ ազգերու չինարարական ճաշակը միախառնուած է: ներկաներուն, երբ լուսարձակներով պատկերասփռուեցան անոնք եւ յարգելի դասախօսը չմոռցաւ յաճախակի անդրադառնալու այն պակասին, որ զինքը կը հեռացնէր իր մայր ակունքէն: Չըմոռցաւ անդրադառնալու նաեւ Արցախի հարցի մասին, Սուրէն Մանուչարեանի հետ ունեցած զրոյցներու ընդմէջէն: Ինչ որ կենսական էր, Հայաստանի մէջ կը տիրէր գրելու եւ խօսելու ազարձակ ազատութիւնն, որը սակայն ըլլալու էր շինարար եւ համադրող:

Հ.Բ.Ը. Միութեան շրջագիծին մէջ այս կարգի եւ այլ տեսակ ձեռնարկներու բացակայութիւնը եւ կարօտը զգալի էր, ատենէ մը ի վեր: Կը յուսանք նորընտիր վարչութիւնը եւ անոր յարգելի ատենապետը՝ Պր. Վահրամ Հայրապետեանը նկատի կ'ունենայ այս պարագան եւ նոր աւիւն կը ներարկէ յաջորդական ձեռնարկներով:

Կը շնորհաւորենք դասախօսը՝ Խուան Պետոյեանը, եւ Մարթին Քեսքիսքեանը, որ սիրայօժար ի սպաս դրած էր նաեւ ի'ր սլայթները, եւ ինքն էր որ կառավարեց լուսարձակումը:

Ստորագրուեց Երեւանում

Արտասահմանի հայ կաթողիկէ եկեղեցին յանձն է առած լրիւ կահաւորել ու սարքաւորել Լենինական քաղաքի 960 աշակերտական տեղով N° 8 միջնակարգ դպրոցը եւ 140 տեղով N° 33 մսուր-մանկապարտեզը:

Այդ կապակցութեամբ Երեւանի մէջ Հայկական ԽՍՀ Մինիստրներու խորհուրդին առընթեր հայ եկեղեցու գործերու խորհուրդի նախագահ Ս. Վարդանեանը, Հանրապետութեան ժողովրդական կրթութեան Մինիստրի տեղակալ Ա. Բաբախանը եւ Ֆրանսիայի կաթողիկէ հայերու առաջնորդ Գրիգոր Եպիսկոպոս Կապոյեանը ստորագրեցին համապատասխան արձանագրութիւն: Անոր մէջ նուած է, որ այդ օբյեկտները պէտք է հագեցուին ամենաժամանակակից սարքաւորումներով:

(Արմենպրես)

Արցախ.- Գործադուլի երրորդ ամիսը

Ազերիներ կը սպաննեն երկու հայեր, կը վիրաւորեն 12

Արցախի մէջ սկսած գործադուլը մտաւ իր երրորդ ամիսը, եւ այսօր դեռ ոչ ոք կրնայ գուշակել, որ Ստեփանակերտի մէջ երբ պիտի վերսկսի բնականոն կեանքը: Գործադուլին պատճառն է Մարզի հարցին քաղաքական լուծման ծգձգումը:

Միւս կողմէ, 3 Օգոստոսին, ազերիներ յարձակած են Պալքաշ գիւղին վրայ սպաննելով 3 հայեր եւ վիրաւորելով 12 ուրիշ հայեր:

Ատրպէյճանի Արտաքին Նախարարութեան բամբերին համաձայն, ազերի հուլիկաններու խմբակներ յարձակած են վերոյիշեալ գիւղի հայկական տուներուն վրայ:

Իսկ 31 Յուլիսին, Երեւանէն մեկնած կառաչար մը, որ Արցախի կը փոխադրէր շինարարական ապրանքներ, շուրջ 300 ազերիներու կողմէ յարձակումի ենթարկուեցաւ Լաչինի անցքին: Վայրագ յարձակումէն վիրաւորուեցան հայ 13 վարորդներ, որոնցմէ երեքը հիւանդանոց փոխադրուեցան: Կառաւանին ընկերակցող զինուորներէն նաեւ երեք հոգի վիրաւորուեցաւ:

Առ ի պատասխան, Արցախի հայերը փորձեցին խափանել Ադամէն Շուշի տանող ճանապարհը, սակայն փորձը հանդիպեցաւ բանակայիններու արգելքին:

Տեղւոյն վրայ հարցը քննելու համար Ստեփանակերտ եւ Լաչին այցելեց Խորհրդային Ներքին Ուժերու հրամանատար Զօր. Եուրի Շաթալիւ:

Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Կեդրոնական Վարչական Ժողովը Կը Յայտարարէ Երկու Նոր Անդամներու Ընտրութիւնը

Տոքթ. Միհրան Աղպապ-եանը, Լոս Անճելըսէն, եւ Պրն. Ռուբէն Թերզեանը, Շիքակոյէն, միաձայնու-թեամբ անդամ ընտրուած են Հ.Բ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչական Ժողովին՝ վեր-ջինիս 17 Յունիս 1989ի նիստին ընթացքին:

Տոքթ. Աղպապեան դասա-խօս է: Ան կը գլխաւորէ Ունիվըրսիթի աւ Սաութըրն Գալիֆորնիայի Քաղաքային եւ Շրջապատային Ճարտա-րապետութեան Բաժինը, ինչպէս նաեւ կը նախագահէ Աղպապեան Ընկերակիցնե-րու Ճարտարապետական Խորհրդատուական Հաստա-տութեան: Տոքթ. Աղպապ-եան իր ազգային բազմերանգ գործունէութիւններու կող-քին՝ անդամ է Հ.Բ.Ը.Մ.ի Նախագահական ակումբին եւ հիմնադիր անդամ է Ան-րաստեղծ Հայ Ճարտարա-պետներու, Գիտնականներու եւ Ճարտարարուեստական-ներու Միութեան:

Պրն. Ռուբէն Թերզեան հիմնադիր անդամ է «Պրեօ-լօ, Մորիսըն, Թերզեան եւ Ընկերակիցներ» հիմնարկու-թեան, որ աշխարհի ամենա-մեծ խաղալիքներու նախա-գծումի հաստատութիւնն է: Պրն. Թերզեան հնարիչն է բազմաթիւ մեծավաճառ խա-ղալիքներու եւ խաղերու: Ա-նոր հիմնարկութիւնը ունի աւելի քան 100 ամերիկեան եւ օտար մենաշնորհներ: Պրն. Թերզեան աշակերտած է Հ.Բ.Ը.Մ.ի Պէյրութի Յո-վակիմեան-Մանուկեան վար-ժարանին եւ ներկայիս գոր-ծօն անդամ է Հ.Բ.Ը.Մ.ի Շիքակոյի Մասնաճիւղին:

Հ.Բ.Ը.Մ.ը կ'ողջունէ այս երկու տաղանդաւոր անձնա-ւորութիւններուն անդամակ-ցութիւնը Կեդրոնական Վարչական Ժողովին: Թէ՛ Տոքթ. Աղպապեանը եւ թէ Պրն. Թերզեանը գործօն ե-ղած են ո՛չ միայն Հ.Բ.Ը.Մ.ի զանազան ծրագիրնե-րուն մէջ, այլեւ հայկական գաղութային գործունէու-թիւններու՝ առհասարակ: Անցնող ամիսներուն անոնք մէկէ աւելի անգամ այցելած են Հայաստան՝ օժանդակելու հայրենիքին:

ԴԻՒԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

Խ. Կեդրոնական Կառավարութեան Նոր Կազմին Մէջ Հայ Մը Կրիկորի Կապրիէլեանց

Վարչապետ Նիքոլայ Ռիժ-քով կազմած է նոր կառա-վարութիւնը, որ կը բաղկա-նայ 57 անդամներէ, որոնց 9ը կը մնայ նշանակելի: Այս ձեւով ջնջուած կ'ըլլան 23 նախարարութիւններ կամ պետական կոմիտէներ: Նոր կազմին մէջ մտած են 12 նոր դէմքեր, որոնց կարգին Հայ մը՝ Կրիկորի Կապրիէլ-եանց, որուն յանձնուած է երկրաբանական նախարա-րութիւնը:

Նախարարաց Խորհուրդը ունի երկու առաջին փոխ-նախագահներ (փոխ-վարչա-պետ) եւ 10 փոխ-նախագահ-ներ:

Առաջին անգամ ըլլալով կառավարութեան անդամնե-րը «մաղէ կ'անցնին» ամերի-կեան եղանակով: Այս պատ-ճառով, 6 թեկնածու-նախա-րարներ չյաջողեցան մաս կազմել կառավարութեան երբ անոնց թեկնածութիւնը քննադատուեցաւ մասնաւոր յանձնախումբերու եւ կամ Գերագոյն Սովետի անդամ-ներուն կողմէ:

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-2520
Horario de atención: Lun. a Vier de 10.00 a 19.00 hs.

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual
Nº 78.836

Director
NAHABET NAHABETIAN

Corresponsalía, receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E.: 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.F. 70-3114 Montevideo

LA ARTESANIA JUEGA EN LAS OLIMPIADAS

Organizada por la Comisión de Damas de la U.G.A.B., se realizará en la Escuela Primaria "Berdjuhí Emirian" (Primer Piso), la exposición y venta de artesanía, la cual podrá visitarse del 17 al 20 de Agosto, en el horario de 16 a 21 horas.

Esta exposición, cuya entrada será libre y gratuita, se inaugurará el jueves 17 de Agosto a las 16 horas.

Վեհափառին Օրհնութեան Խօսքը Ֆրանսայի Կառավարութեան

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. Հայրապետը ֆրանսական մեծ Յեղափոխութեան առթիւ Ֆրանսայի կա-ռավարութեան ուղղած է օրհնութեան խօսք մը, զոր թարգմանաբար ստորեւ կը ներկայացնենք:

Հայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Կեդրոն Էջմիածնի Ս. Աթո-ռէն մեր հայրական ողջոյնը եւ Աստուծոյ օրհնութիւնը կու-տանք վեհանձն Ֆրանսայի եւ ֆրանսացի քաջարի ժողովուր-դին, իրենց ազգային տօնին երկհարիւրամեակին առթիւ, 14 Յուլիս 1789, ոգեկոչման թուականը:

Կ'ուզենք նմանապէս արտայայտել Մեր Եկեղեցւոյն եւ մեր, ժողովուրդին երախտագիտութիւնը ֆրանսացի ազգին եւ կա-ռավարութեան այն մարդկային օգնութեան համար, որ անոնք ընծայեցին 7 Դեկտեմբեր 1988ի երկրաշարժի աղէտեալներուն:

28 Յունիս 1989
Հայաստան

ՎԱԶԳԷՆ Ա.
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս

Ատրպէյճանէն Փախստական 3500 Ուսանող Հայաստանի Մէջ

Վերջին 18 ամիսներուն ընթացքին Ատրպէյճանէն Հայաստան ներգաղթած 200,000 հայերու մէջ կը գտնուին շուրջ 3,500 ուսա-նողներ, առանց հաշուելու այն բոլոր պատանիներն ու պատանուհիները, որոնք կ'ուզեն իրենց ուսումը շա-րունակել Հայաստանի բար-ձրագոյն վարժարաններուն եւ մասնագիտական հիմ-նարկներուն մէջ:

Այս մասին արտայայտը-ւելով, Կրթական Նախարար Սիմէոն Հախումեան «Ար-մէնփրէս»ի յայտարարած է:

«Այդ հարցը վերջերս դարձաւ նախարարներուն քննարկման առարկան: Ի-րենց մշտական բնակավայ-րերը հարկադրաբար լքած ուսանողներու առջեւ, մենք տեղաւորած ենք մեր հան-րապետութեան տարբեր բու-հերուն մէջ, որոշակի դժ-ւարութիւններ առաջացած է-ին: Առաջին հերթին, լեզուի հարցն է: Պարզ է, որ ա-նոնք ուսանած են ռուսական ֆակուլտետները, եւ միշտ չէ, որ մեր բուհերուն մէջ այդ կամ յարակից մասնա-գիտութեան գծով ուսուցու-մը կը ջամբուի ռուսերէնով: Բացի այդ միշտ չէ, որ կը համընկնին բուհական ծրա-գիրները: Ուրեմն ծրագրին մէջ եղած տարբերութիւնը յանձնելու հարկ եղաւ: Ընդ-որուն, այդ առարկաները ուսանողները կարող էին յանձնել միայն ռուսերէնով: Մենք ընդառաջեցինք ա-նոնց, բացի այդ, հնարաւո-րութիւն ստեղծեցինք լրա-ցուցիչ լաբորատոր (ուսում-նական փոփոխական) աշ-խատանքներ կատարելու, ինչպէս նաեւ անցնելու գործնական աշխատանքի դասընթացին:

Día de la Madre Armenia

En el Día de la Madre Armenia, felicitamos cordialmente a todas las madres de la comunidad que, así como la mujer armenia asumiera el protagonismo en la historia de la Patria, continúan a través del tiempo preservando y transmitiendo las ancestrales costumbres, tradiciones e idioma armenios.

U.G.A.B. invita...

El Consejo Directivo de la Unión General Armenia de Beneficencia invita a los miembros de la comunidad al descubrimiento y bendición de la placa recordatoria con la que se impondrá el nombre de **Aram Sahakian** al salón del 5º piso del Complejo Alex Manoogian. La cita es en Armenia 1322, el domingo 20 de agosto a las 13 horas.

Մահ՝ Երիցուհի Նուարդ Մեհրապեանի

6 Օգոստոսի Կիրակի օր իր մահկանացուն կնքեց գաղութիս Հոգեւոր բազմամեայ ծառայութեամբը ծանօթ ծերունազարդ Տ. Շաւարշ Ա. Քահանայ Մեհրապեանի կողակիցը, երիցուհի Նուարդ Մեհրապեանը, երկարատեւ հիւանդութենէ մը յետոյ:

Բոլոր անոնք որ անհատապէս ծանօթ էին իրեն, պիտի յիշեն անշուշտ այն եռանդուն եւ անձնուէր կինը, որ իր տանը դռները լայն բացած էր իր ծանօթ ու բարեկամներուն, եւ աղն ու հացը անպակաս ըրած, ինչ որ աւանդականօրէն սովորութիւն է հոգեւորականի մը տան համար:

Այս րոպէիս առնուազն երեսուն տարուան նահանջ մը կ'ընեմ դէպի այն երջանիկ եւ եռանդի օրերը, որ չէին պակսած առիթները, որ չխմբուէինք սեղանի շուրջ, զաւակներուն զուարթ կանչերովը յագեցած: Եղաւ երջանիկ մայր մը, տեսնելով ամուսնութիւնը երկու աղջիկ եւ մէկ մանչ զաւակներուն, որոնք թոռներ տուին իրեն, եւ ինք անոնց հետ երիտասարդացաւ: Որքան զուարթ նոյնքան զգայուն էր ան, որ խորապէս տագնապեցաւ երբ թոռներէն երկուքը եւ աղջիկներէն մեծը Միացեալ Նահանգներ գացին հաստատուելու:

Թռչունի մը պէս, որուն մէկ թեւը վիրաւոր կ'ըլլայ, այդ բաժանումը, կը կարծեմ եղաւ անկիւնադարձ մը, լուրջ եւ վտանգաւոր, որ հոգեկան ընկճումի առաջնորդեց զինքը, ապա՝ ուշքը կորսնցնելու: Իր տարիքին համար անժամանակ մտային աւերումը երկար տարիներ համբերութեամբ տարին՝ հոգեւոր ու մտաւոր արժանիքներով օժտուած Հայր Մեհրապեանը եւ իր հարազատները, մինչեւ որ ան շիջեցաւ 6 Օգոստոսի օր աստղի մը պէս, անմխիթար թողլով բոլոր զինքը սիրողները ու շրջապատողները:

Թաղման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Ս. Գ. Լուսաւորիչ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, որուն ներկայ գտնուեցաւ քաղաքիս բոլոր քահանայական դասը, գլխաւորութեամբ Սրբազան Հօր, Գերշ. Գրիգորիս Եպսկ. Բունիաթեանի եւ փոխադրուեցաւ Հայկական Գերեզմանատուն:

Այս տխուր առթիւ Տիրոջմէ մխիթարութիւն կը հայցենք Տ. Շաւարշ Ա. Քհնյ. Մեհրապեանին, Թագւորեան, Կիւլէսէրեան, Թիւրապեան ընտանիքներուն, ազգական եւ բարեկամներուն:

Վ. Ա.

Viene de tapa

Actuación especial de **La Voz:** Arturo Kouyoumdjian
Tarjetas en venta en Secretaría
Banquete y Baile de Clausura
Actuarán: Patricia Vel, Los Valenzuela, Pampa y María (tango y folklore), artistas exclusivos de la Casa "Carlos Gardel". Animación musical Conjunto "Class"
Domingo 20 de Agosto, 22 hs. - Sede Social U.G.A.B. 2º Subsuelo - Tarjetas en Venta en Secretaría